

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA OBSZARU
OBEJMUJĄCEGO CZĘŚĆ OBRĘBÓW: ŁAZISKO I ZAWADA W GMINIE
TOMASZÓW MAZOWIECKI

• PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO •

etap: wyłożenie do publicznego wglądu

Temat: Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu przestrzennego dla obszaru obejmującego część obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki

Umowa: Nr RZ.272.1.53.2023 z dnia 10 maja 2023 r.

Zamawiający: Gmina Tomaszów Mazowiecki

Wykonawca: PRACOWNIA TEREN

Autor prognozy: mgr inż. Justyna Borkowska

Spis treści

1. WSTĘP	1
2. PODSTAWA PRAWNA	1
2.1. Warunki, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	2
2.2. Główne cele dokumentu i zakres opracowania	3
2.3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	4
3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	5
4. CHARAKTERYSTYKA I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO TERENU OBJĘTEGO PROGNOZĄ.....	6
4.1. Położenie administracyjne i fizyczno – geograficzne	6
4.2. Budowa geologiczna	7
4.3. Rzeźba powierzchni.....	7
4.4. Warunki klimatyczne	8
4.5. Wody powierzchniowe	8
4.7. Gleby	11
4.8. Szata roślinna i świat zwierzęcy.....	11
4.9. Dziedzictwo i zasoby kulturowe	16
5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PLANU	20
6. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	20
6.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych	20
6.2. Stan zanieczyszczenia powietrza	23
6.3. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektroenergetycznym.....	25
6.4. Zagrożenie środowiska przez odpady	26
7. OCHRONA ŚRODOWISKA ISTOTNA Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU, DOTYCZĄCA OBSZARÓW PODLEGAJĄCA OCHRONIENIA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	27
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE KRAJOWYM I WOJEWÓDZKIM....	29
9. OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z PRZYSZŁEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW W PROJEKCIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.....	32
9.1. W zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego	32
9.2. W zakresie emisji zanieczyszczeń do wód lub do ziemi	33
9.3. w zakresie zmian klimatycznych spowodowanych zurbanizowaniem terenu	34
9.4. W zakresie zagrożenia odpadami i zanieczyszczenia gleby lub ziemi	34
9.5. W zakresie wykorzystywania zasobów środowiska i niekorzystnego przekształcania terenu	35
9.6. W zakresie emitowania hałasu i pól elektromagnetycznych	37
9.7. W zakresie występowania poważnych awarii	38
10. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA NA CAŁOŚĆ ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W ICH WZAJEMNYM POWIĄZANIU	39
10.1. W zakresie oceny stanu i funkcjonowania środowiska wynikającego z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencji do zmian przy braku realizacji ustaleń projektu planu	39
10.2. W zakresie oceny zagrożeń dla środowiska z uwzględnieniem wpływu na zdrowie ludzi, które mogą powstawać na terenie objętym projektem planu lub innych terenach	40
11. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE	41
12. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ZAPOBIEGAWCZYCH, OGRANICZAJĄCYCH I KOMPENSACYJNYCH	51
13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE	53
14. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	54
15. METODY MONITORINGU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA.....	54
16. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	55
17. INFORMACJA O RODZAJACH DOKUMENTÓW UWZGLĘDNIONYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	56

1. WSTĘP

Podstawą opracowania jest podjęta przez Radę Gminy w Tomaszowie Mazowieckim *Uchwała Nr LXXIII/469/23 z dnia 28 czerwca 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowanie przestrzennego dla obszaru obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki*, oraz umowa z dnia 10 maja 2023 r. zawarta między Gminą Tomaszów Mazowiecki a Pracownią Teren Ewa Krakowska na wykonanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki.

2. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, a także *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Prognozę oddziaływania na środowisko stworzono w powiązaniu z następującymi dokumentami, w oparciu o zawarte w nich ustalenia:

- *Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki, Pracownia Teren, 2023,*
- *Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki, Pracownia Teren, 2023,*
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tomaszów Mazowiecki, przyjętego uchwałą Nr LXVI/409/23 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 12 stycznia 2023 roku,*
- *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz Plan zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi” – uchwała Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.*
- *Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2030, Uchwała nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r.*
- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla Polski do 2025 roku.*
- *Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.*
- *Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 977 ze zmianami),*
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 916 ze zmianami),*
- *Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zmianami),*
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 916 ze zmianami),*
- *Ustawa z dnia 14.12.2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 699 ze zmianami),*

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 845),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 77 poz. 510),*
- *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300).*

2.1. Warunki, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z *ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinna określać i oceniać między innymi skutki wpływu realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów.

Ustala się, iż prognoza powinna obejmować obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń miejscowego planu. Zatem obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie – został określony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Mazowieckim pismem ZNS.90280.12.2023 z dnia 11.08.2023 r. oraz przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi pismem WOOŚ.411.267.2023.MGw.2 z dnia 16.08.2023 r.

Poniżej przedstawiono zakres sporządzonej prognozy w oparciu o art. 51 ust 2 ustawy ze wskazaniem treści zawartych w niniejszym dokumencie:

OZNACZENIE ARTYKUŁU USTAWY	ZAKRES PROGNOZY	WSKAZANIE TREŚCI ZAWARTCH W OPRACOWANYM DOKUMENCIE (ROZDZIAŁ)
art.51 ust. 2 pkt 1 lit a	informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	2
art.51 ust. 2 pkt 1 lit b	informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,	2
art.51 ust. 2 pkt 1 lit c	propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	15
art.51 ust. 2 pkt 1 lit d	informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	14
art.51 ust. 2 pkt 1 lit e	streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	16
art.51 ust. 2 pkt 2 lit a	określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	4,5,6
art.51 ust. 2 pkt 2 lit b	określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	4,5,6
art.51 ust. 2 pkt 2 lit c	istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	7
art.51 ust. 2 pkt 2 lit d	cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	8
art.51.ust. 2 pkt 2 lit e	przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	11
art.51 ust. 2 pkt 3 lit a	przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	12
art.51 ust. 2 pkt 3 lit b	przedstawienie rozwiązań alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	13

2.2. Główne cele dokumentu i zakres opracowania

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zagospodarowanie terenu ustalone przez nowe zapisy planu miejscowego.

Prognoza ma za zadanie:

- określić pojawiające się zagrożenia wynikające z dopuszczenia przez plan nowych sposobów użytkowania terenów,
- sprawdzić, czy zostały uwzględnione uwarunkowania środowiskowe,
- ocenić skutki wynikające z realizacji projektowanych zamierzeń,
- sprawdzić, czy przyjęte sposoby zapobiegania i ograniczania negatywnego oddziaływania przyczyniają się do jego zmniejszenia,
- sprawdzić w jakim stopniu proponowany sposób zagospodarowania może naruszać zasady prawidłowej gospodarki zasobami.

2.3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego została opracowana metodą porównawczą, zgodnie z wytycznymi Instytutu Ochrony Środowiska.

Metoda opracowania polega na:

- określeniu stanu środowiska na terenie objętym planem i terenach otaczających,
- ocenie projektowanych zmian w aspekcie wpływu ustaleń na stan środowiska,
- ocenie zgodności projektowanych rozwiązań z zasadami zrównoważonego rozwoju i aktualnymi aktami prawnymi oraz dokumentami wyższego rzędu, takimi jak:
 - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
 - Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla Polski do 2025 roku.
 - Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Uchwała nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021r.
 - Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz Plan zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi” – uchwała Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.
 - Program ochrony środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024.

Stan środowiska określono na podstawie materiałów instytucji zajmujących się ochroną środowiska, specjalistycznych opracowań naukowych, informacji zawartych w materiałach archiwalnych, powszechnie dostępnej literaturze specjalistycznej i informacjach dostępnych w Internecie oraz szczegółowych danych zebranych podczas dokonywanej inwentaryzacji terenu. Zestawienie innych wykorzystanych publikacji podano na zakończenie opracowania.

Informacje zawarte w prognozie opracowano stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano je do zawartości i stopnia szczegółowości.

Wytyczne dotyczące ochrony środowiska zawarte w zapisach planu dają gwarancję prawidłowych działań mających na celu ochronę środowiska. Zawarte w nim zadania pozwolą zapewnić odpowiednie warunki życia mieszkańców przy zakładanym rozwoju gospodarczym.

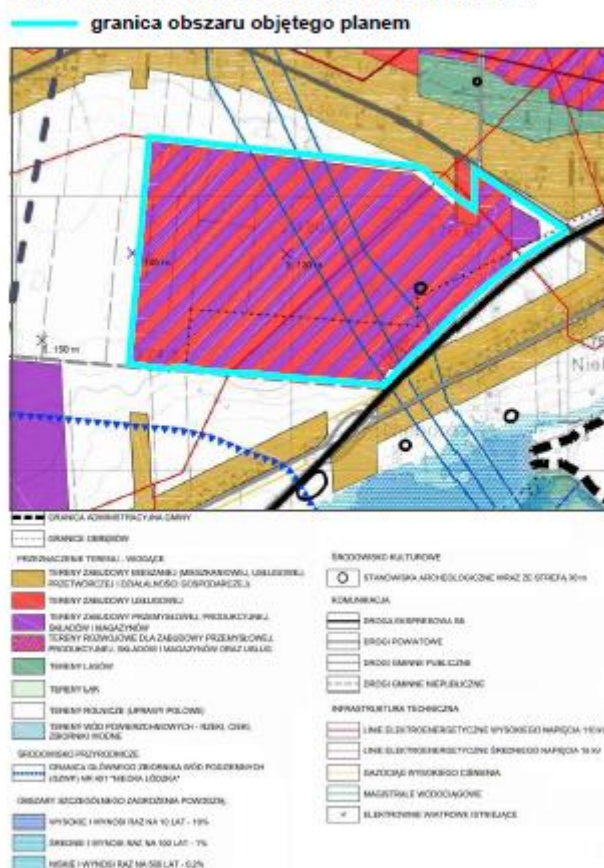
3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Prognoza uwzględnia informacje zawarte w:

1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tomaszów Mazowiecki (uchwała Nr LXVI/409/23 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 12 stycznia 2023 roku)

Analizie poddano zapisy planistyczne zawarte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tomaszów Mazowiecki. Wymieniony dokument wskazuje kierunki rozwoju gospodarczo przestrzennego, identyfikując jednocześnie czynniki hamujące ten rozwój.

WYRYS STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI UCHWAŁA NR LXVI/409/23 RADY GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI Z DNIA 12.01.2023 r.

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obszar mpzp przeznaczony jest na następujące funkcje:

- Tereny rozwoju dla zabudowy przemysłowej, produkcyjnej, składów i magazynów oraz usług (przeważający obszar planu),
- Tereny zabudowy przemysłowej, produkcyjnej, składów i magazynów.
- Tereny zabudowy usługowej.

Projekt planu miejscowego wykazuje zgodność z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tomaszów Mazowiecki.

Dla analizowanego terenu brak obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

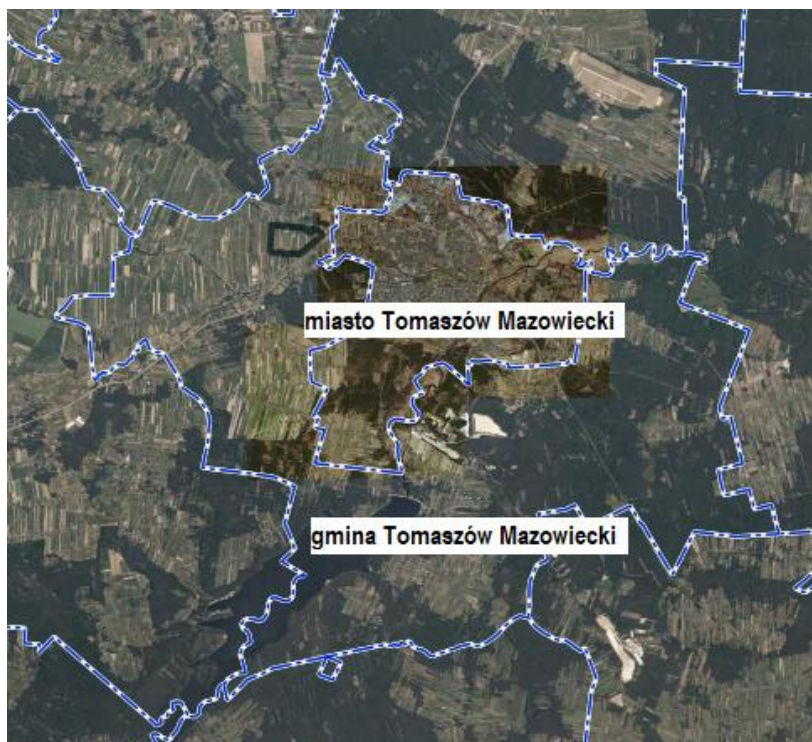
4. CHARAKTERYSTYKA I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO TERENU OBJĘTEGO PROGNOZĄ

Mając na uwadze, iż jednym z dokumentów, na podstawie których sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jak i niniejszą prognozę jest opracowanie ekofizjograficzne (dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania), w którym dokonano szczegółowej analizy charakterystyki i funkcjonowania środowiska na terenie objętym planem - w rozdziale ujęta została jedynie synteza tych zagadnień.

4.1. Położenie administracyjne i fizyczno – geograficzne

Gmina Tomaszów Mazowiecki położona jest w powiecie tomaszowskim, we wschodniej części województwa łódzkiego. Graniczy: od północy i wschodu z miastem Tomaszów Mazowiecki, od północy z gminą Lubochnia, od wschodu z gminą Inowłódz, od zachodu z gminą Wolbórz i Ujazd, od południowego wschodu z gminą Sulejów, zaś od południa z gminą Mniszków i Sławno. Powierzchnia ogólna Gminy Tomaszów Mazowiecki wynosi 151 km² i podzielona jest na 24 sołectwa.

Obszar objęty miejscowym planem zlokalizowane są w północno-zachodniej części gminy, w niedużej odległości od granicy dzielącej gminę od miasta Tomaszów Mazowiecki. Obszar położony jest w granicach obrębów geodezyjnych Łazisko i Zawada.

*Położenie obszaru mpzp na tle gminy
Źródło: <http://geoportal.lodzkie.pl/imap/>*

Obszar mpzp zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie drogi ekspresowej S8, która przebiega wzdłuż wschodniej granicy obszaru planu.

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizycznogeograficzne (*J. Kondracki, 2002*), obszar planu zlokalizowany jest w obrębie prowincji Niżu Środkowopolskiego, podprowincji Nizin Środkowopolskich, w makroregionie Wzniesień Południowomazowieckich, w mezoregionie Równiny Piotrkowskiej.

4.2. Budowa geologiczna

Obszar gminy Tomaszów Mazowiecki należy do fragmentu kredowej niecki łódzkiej, a dokładnie niecki tomaszowskiej (tzw. mała niecka), a ta zaś do synklinorium szczecińsko-miechowskiego. Nieckę tomaszowską budują skały jury górnej i dolnej kredy. Najstarsze osady znajdują się na zewnątrz, a najmłodsze na osi niecki. Pod utworami czwartorzędowymi występują osady jury i kredy. Wykształconymi utworami jury środkowej są iłowce i mułowce z sydereitami oraz piaski i piaskowce drobnoziarniste z wkładkami wapieni dolomitycznych lub ciemnoszarych mułowców. Osady jury środkowej to osady oksfordu, klimerytu i portlandu. Ich wychodnie znajdują się w miejscowości Wąwał i są to głównie: wapienie, chalcedonity, mułowce, margle i wapienie margliste oksfordu, wapienie i wapienie margliste, margle, iły i iłowce margliste klimerytu i portlandu. W okolicach Ciebertowic, w stropie jury górnej, występują wapienie perlitowe. Reprezentują one zróżnicowany kompleks wapieni marglistych, kredowatych, skalistych, gąbkowych i organodetrytycznych. Na terenie gminy występują piaski kwarcowe (piaski szklarskie i formierskie) i kruszywo naturalne (piaski i żwiry). Ze złóż piasków kwarcowych eksploatowanych przez Tomaszowskie Kopalnie Surowców Mineralnych „Biała Góra” w okolicach Smardzewic, wydobywane są piaski szklarskie i piaski formierskie.

Obszar objęty projektem planu zlokalizowany jest w granicach zidentyfikowanego złoża dolnojurajskich wód termalnych „Tomaszów Mazowiecki”. W granicach obszaru planu nie występują jednak otwory hydrogeologiczne ujmujące wody termalne. Zgodnie z pomiarem w otworze Tomaszów Mazowiecki GT-1 (poza obszarem mpzp), wykonanym w 2018 r. temperatura wody w złożu osiągała wartość 41,7^{o1}.

Struktura geologiczna obszaru opracowania i ukształtowanie jego powierzchni wykluczają występowanie niekorzystnych zjawisk w postaci osuwisk lub ruchów masowych.

4.3. Rzeźba powierzchni

Obszar gminy Tomaszów Mazowiecki położony jest w zasięgu Wzgórz Opoczyńskich (wschodnia część gminy) i Równiny Piotrkowskiej (część zachodnia). Część wschodnia terenu gminy ma urozmaicony krajobraz. Od Tomaszowa w kierunku Sławna ciągnie się próg strukturalny, wznoszący się do wysokości 275m zbudowany z piasków kredowych, którego stoki przykryte są utworami czwartorzędowymi. Na obszarze gminy najbardziej wysuniętym na wschód występują pagórki moren czołowych. Pozostała część Wzgórz

¹ Raport z odwiertu Tomaszów Mazowiecki GT-1, 2018

Opoczyńskich ma charakter równinny, zbudowany z utworów wodnolodowcowych i morenowych. Część zachodnia leżąca w zasięgu Równiny Piotrkowskiej (a zatem również obszar mpzp) ma charakter płaskiej wysoczyzny o wysokości 155-190m n.p.m. nachylonej w kierunku doliny rzeki Pilicy, urozmaiconej wydrami i dolinami jej dopływów.

Obszar mpzp położony jest na wysokości 170-175 m n.p.m.

4.4. Warunki klimatyczne

Według podziału Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne gmina Tomaszów Mazowiecki położona jest w centrum przejściowego i zmiennego klimatu, który charakteryzuje się dużą zmiennością pogody oraz zróżnicowanymi warunkami meteorologicznymi w poszczególnych latach. Zaznaczają się tu wpływy zarówno mas powietrza polarno-kontynentalnego jak i polarno-morskiego. Obszar gminy położony jest w częstochowsko-kieleckiej dzielnicy klimatycznej, która charakteryzuje się średnią temperaturą stycznia $2,5^{\circ}\text{C}$, średnią temperaturą lipca $18,8^{\circ}\text{C}$, średnioroczną temperaturą $7,7^{\circ}\text{C}$, stosunkowo dużą średnią roczną sumą opadów 800mm, długością okresu wegetacyjnego tj. okresu z temperaturą powyżej 5°C trwa 200-210 dni, średnią prędkością wiatru – 2,5m/s, z dominacją wiatrów z kierunku zachodniego.

Klimat lokalny obszaru jest tu zróżnicowany pod względem rzeźby terenu, zalesienia, układu dolin i zabudowy. Szczególnie korzystne warunki klimatyczne występują w sąsiedztwie lasów, które sprzyjają m.in. zmniejszeniu prędkości wiatrów, cechują się mniejszą bezwładnością w zakresie zmian temperatur powietrza (w ciepłej porze roku temperatury są niższe niż na terenach otaczających las, w chłodniej odwrotnie – wyższe). Obszar mpzp cechuje się podobnymi cechami klimatycznymi jak wskazane wyżej dla całej gminy.

4.5. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Tomaszów Mazowiecki położona jest w dorzeczu środkowej Pilicy, przyjmującej dopływy Wolbórki i Moszczanki oraz Czarnej i Piasecznicy z licznymi bezimiennymi strumieniami. Na terenie gminy Pilica przepływa przez miejscowości: Tresta, Karolinów, Smardzewice i Ciełkowice Małe, natomiast rzeka Wolbórka płynie przez sołectwa Chorzęcín, Godaszewice, Kolonia Zawada, Zawada i Niebrów. Na terenie gminy Czarna płynie przez sołectwo Łazisko w kierunku południowej części sołectwa Komorów, a Piasecznica płynie przez sołectwa Zaborów i Komorów. Sieć rzeczna skoncentrowana jest po stronie wschodniej gminy Tomaszów Mazowiecki.

Na obszarze opracowania nie występują wody powierzchniowe. Obszar mpzp zlokalizowany jednak w pobliżu przepływającej na południowy wschód od niego Wolbórki (dopływ Pilicy). Wolbórka przepływa w odległości ok. 630-800 m od granic analizowanego obszaru. W odległości ok. 600-700 m na północ od obszaru przepływa natomiast Czarna Bielina, które również stanowi dopływ Pilicy. Sama Pilica zaś płynie w odległości ok. 5,2 km od obszaru planu. Analizowany obszar znajdują się w całości poza zasięgiem obszarów zagrożenia powodziowego Pilicy oraz jej dopływów (Wolbórki i Czarnej Bieliny).

Obszar mpzp położony jest w granicach dwóch jednostek planistycznych gospodarowania wodami - jednolitej części wód powierzchniowych JCWP:

- RW20001125469 - „Wolbórka od Dopływu spod Będzelina do ujścia” (południowa część obszaru),

- RW200010254689 - „Czarna Bielina”.

Według analiz przeprowadzonych w aktualnym *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, JCWP w ramach których zlokalizowany jest obszar mpzp są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Wyznaczonym w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. celem środowiskowym dla JCWP „Wolbórka od Dopływu spod Będzelina do ujścia”* jest:

- osiągnięcie umiarkowanego stanu ekologicznego (złagodzenia wartości wskaźnika MMI oraz uzyskanie II klasy jakości dla pozostałych wskaźników, a także zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny),
- osiągnięcie dobrego stanu chemicznego dla wszystkich wskaźników, poza benzo(a)piranem(w), dla którego wskazano złagodzenie wskaźnika.

Realizacja sporządzanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie powinna doprowadzić do pogorszenia się stanu analizowanej JCWP. Nie stwierdza się także, aby spowodowała nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w *Rozporządzeniu z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*.

4.6. Wody podziemne

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski, gmina Tomaszów Mazowiecki położona jest w obrębie regionu X Środkowomazowieckiego oraz rejonu X_A – tomaszowskiego.

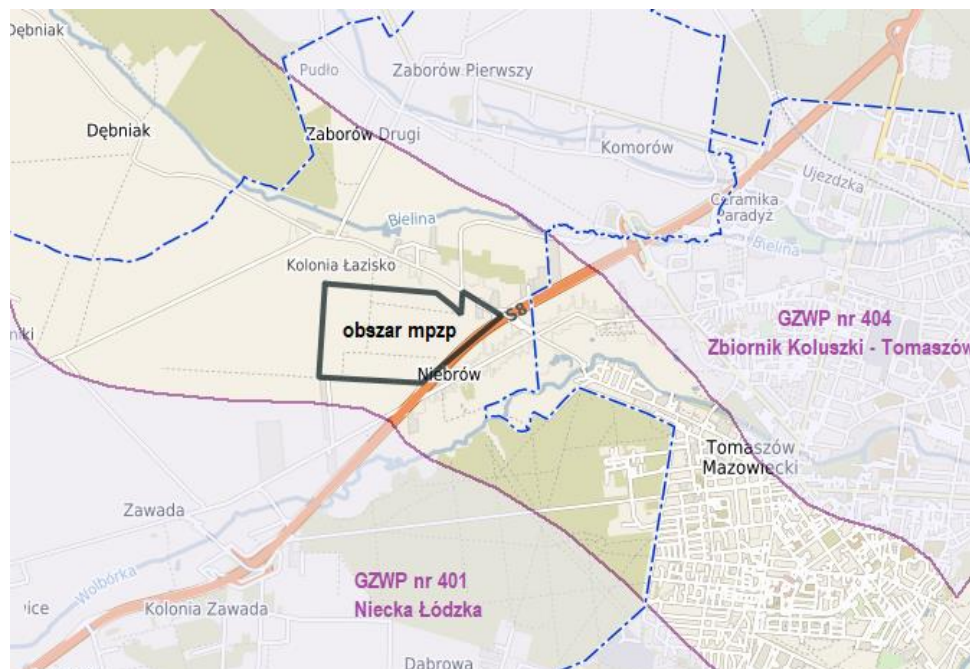
Na terenie gminy występują 3 poziomy wodonośne: jurajski, kredowy i czwartorzędowy. Czwartorzędowe piętro wodonośne związane jest z występowaniem piasków i żwirów wodnolodowcowych, charakteryzuje się ono zmienną wydajnością i niewielką głębokością położenia zwierciadła wody – od 2,0 do 10, m p.p.t. (największe wydajności rzędu 90m³/h notuje się w dolinie Pilicy). Dużą wydajnością charakteryzują się wodonośne utwory piaszczyste dolnej kredy – od 40 do 116m³/h. Dolnokredowe i górnourajskie piętra wodonośne zaliczane są do kategorii Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) – Nr 410 „Zbiornik Opoczno” i Nr 401 „Niecka Łódzka”. Ochrona wód podziemnych na terenie gminy wynika z istniejących i obowiązujących przepisów prawa rzeczowego. Na terenie gminy zlokalizowane są ujęcia wody w miejscowościach: Chorzęcín, Smardzewice, Wąwał, Twarda, Kolonia Zawada, Ciebłowice Duże, Łazisko, Wiaderno, Cekanów.

Wody podziemne są narażone na bezpośrednie oddziaływanie źródeł zanieczyszczeń (dzikie wysypiska śmieci i ścieki odprowadzane do strumieni), które w przypadku braku naturalnej izolacji z gruntów spoistych (glin, iłów) lub gdy ta izolacja ma małą miąższość i nie zabezpiecza w dostatecznym stopniu przed przenikaniem zanieczyszczeń, mogą kontaktować się i skażać głębsze poziomy wodonośne.

Tereny gminy położone na północ od Pilicy znajdują się w granicach górnourajskiego **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 404) – Koluszki – Tomaszów Mazowiecki**, gromadzącego wody szczelinowo-krasowe. Tereny gminy położone na południe od Pilicy pozostają w zasięgu również górnourajskiego **Głównego Zbiornika**

Wód Podziemnych (GZWP nr 410) – Opoczno (wody szczelinowo-krasowe) oraz kredowego **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 401) – Niecka Łódzka**, gromadzącego wody szczelinowo-porowe.

Teren opracowania zlokalizowany jest poza granicami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Położenie obszaru mpzp względem zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

Źródło: <https://tomaszowmazowiecki.e-mapa.net/>

W obszarze opracowania nie funkcjonują ujęcia wód podziemnych oraz otwory hydrogeologiczne.

Obszar sporządzanego mpzp położony jest w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd) Nr PLGW200084.

Według aktualnego *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* JCWPd o numerze GW200084 posiada dobry stan ilościowy i chemiczny, nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Główne cele środowiskowe dla wód podziemnych zawarte w planie gospodarowania wodami, które muszą być realizowane to:

- zapobieganie doptywowi lub ograniczenia doptywu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Realizacja mpzp nie powinna przyczynić się do pogorszenia stanu wód JCWPd nr PLGW200084 oraz nieosiągnięcia przez nią wyznaczonych celów środowiskowych.

Wg Atlasu Geosynoptycznego Polski - gmina Tomaszów Mazowiecki (i obszar opracowania), położona jest w granicach 2/2 polskiego okręgu geotermalnego - szczecińsko-łódzkiego (67 tys. km²), w którym wody geotermalne występują w utworach mezozoicznych (triasowych, jurajskich i kredowych). Łączna wielkość zasobów wód tego zbiornika, oceniana jest na 2854 km³ wód zawierających energię cieplną równoważną 18812 milionów ton paliwa umownego (średnio 42 mln m³ wody/km² czyli 246 tys. ton paliwa umownego na kilometr kwadratowy).

4.7. Gleby

Na materiał glebotwórczy obszaru gminy, składają się zarówno budowa geologiczna powierzchni, jak i warunki wodne w gruncie, a w obszarze opracowania głównie działalność człowieka. Zespół tych warunków i działań wytworzył jednostki typologiczne gleb - gleby bielcowe i pseudobielcowe - na luźnych utworach piaszczystych, gleby brunatne właściwe wytworzone na glinach lub piaskach gliniastych. Oba typy gleb, występują na wysoczyznach oraz na powierzchni wyższych tarasów rzecznych - nadzalewowych.

W dolinie Pilicy wykształciły się mady, gleby mułowo-torfowe, gleby murszowate oraz zdegradowane czarne ziemie (zalicza się je do dobrych lub bardzo dobrych kompleksów pszenno-żytnich - rolniczych). Mniej powszechne są na terenach podmokłych mady glejowe.

Przydatność rolnicza gleb obszaru gminy (i opracowania), wynikała i wynika z klasyfikacji bonitacyjnej tych gleb.

Klasa	Grunty orne		Użytki zielone	
	Powierzchnia [ha]	Udział %	Powierzchnia [ha]	Udział %
I	-	-	-	-
II	0,8	0,1	-	-
IIIa	150,0257	2,30		
IIIb	299,6948	4,61	7,6228	0,12 (IIIa + IIIb)
IVa	1272,1285	19,61		
IVb	902,8087	13,92	399,3004	6,16 (IVa + IV b)
V	1850,3820	28,51	371,5138	5,73
VI	1138,9268	17,55	90,0734	1,39
Razem	5614,7662	86,60	868,5104	13,4

W ramach obszaru planu występują grunty rolne IV i V klasy bonitacyjnej.

4.8. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Szata roślinna

Wg regionalizacji geobotanicznej W. Szafera gmina (czyli również obszar opracowania), położona jest w między Krainą Świętokrzyską a krainą Północnych Wysoczyzn Brzeźnych.

Lasy gminy zajmują powierzchnię ok. 44 % jej obszaru (dane na rok 2021). Wskaźnik lesistości gminy jest dużo wyższy niż wskaźnik dla kraju (29,6 %), dla województwa łódzkiego (21,4 %) oraz dla powiatu tomaszowskiego (31,5%). Pod względem lesistości Tomaszów Mazowiecki jest trzecią gminą w powiecie, po gminie Inowódz (59,4 %) i Lubochnia (53,5 %). Lasy gminy to przede wszystkim, lasy sosnowe – sosna (*Pinus silvestris*) - wprowadzona przez człowieka. Sośnie towarzyszą – dąb szypułkowy (*Quercus robur*), brzoza (*Betula pendula*), buk (*Fagus silvatica*), świerk (*Picea excelsa*), jodła (*Abies alba*) i modrzew (*Larix polonica*). Przeważające siedliska to bór świeży (*Leucobryo-Pinetum*) - 70% powierzchni, a także ols (*Carici elongatae-Alnetum*) - 2%, bór suchy (*Cladonio-Pinetum*), grąd niski (*Tilio-Carpinetum*), bór mieszany (*Querco-Pinetum*) i łągi (*Circae-Alnetum*). Znaczne połacie lasów gminy, to lasy ochronne – głównie glebo i wodochronne.

Obszar opracowania stanowi przede wszystkim grunty rolne. Obszar pozbawiony jest roślinności średniej i wysokiej, nie występują zadrzewienia śródpolne i grupy zakrzewień. Szatę roślinną obszaru mpzp stanowią gatunki okresowo uprawiane w ramach użytków rolnych oraz towarzysząca im roślinność segetalna, m.in. gatunki takie jak: chaber bławatek, kąkol polny, ostróżeczka polna, mak polny, mak piaskowy, kurzyślad polny. Miejscami, wśród pól uprawnych występują grupy drzew i krzewów.

Świat zwierzęcy

Obszar opracowania (i gmina Tomaszów Mazowiecki) - wg podziału zoogeograficznego A. Jakubskiego, wchodzi w skład dzielnicy bałtyckiej.

Bogactwu form biosfery regionu, wyrażającemu się różnorodnością siedlisk i zespołów roślinnych, towarzyszy liczna fauna, znajdująca dogodne warunki bytowania. Najcenniejszymi jej przedstawicielami są mieszkańcy siedlisk wodno łąkowych i leśnych. Najbardziej liczna i urozmaicona jest na tych terenach fauna ptasia, znajdująca bliskie sobie siedliska w starorzeczach i rozlewiskach doliny Pilicy, wśród wodnej, bagiennej, leśnej i łąkowej roślinności. W sumie występuje tu ponad 125 gatunków ptaków. Wśród nich żyje lub gniazduje tu blisko 40 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Ptasiej UE. Są to m.in.: bąk (*Botaurus stellaris*), bączek (*Ixobrychus minutus*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), błotniak łąkowy (*C. pygargus*), błotniak zbożowy (*C. cyaneus*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), czernica (*Aythya fuligula*), derkacz (*Crex crex*), dudek (*Upupa epops*), dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), gągoł (*Bucephala clangula*), gąsiorek (*Lanius collurio*), jarzębatka (*Sylvia nisoria*), kureczka zielona (*Porzana parva*), lerka (*Lullula arborea*), podróżniczek (*Luscinia svecica*) i zimorodek (*Alcedo atthis*).

Liczne są także owady - ilość ich gatunków nie ustępuje innym rejonom Polski środkowej; wśród nich wyróżnia się rozmiarami motyl – postojak wiesiołkowiec (*Proserpinus proserpina*).

Charakterystyczne płazy to grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*), ropucha szara (*Bufo bufo*), traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*) i żaby - moczarowa (*Rana arvalis*) i trawna (*R. temporaria*). Z kolei spotykane gady to: jaszczurki – zwinka (*Lacerta agilis*) i żyworodna (*L. vivipara*) oraz zaskroniec (*Natrix natrix*).

Ssaki reprezentowane są głównie przez jeża (*Erinaceus europaeus*), sarnę (*Capreolus capreolus*), jelenia (*Cervus elaphus*), daniela (*Dama dama*), łosia (*Alces alces*), borsuka (*Meles meles*), dziką (*Sus scrofa*), lisę (*Vulpes vulpes*), zającą (*Lepus capensis*), darniówkę pospolitą (*Pitymys subterraneus*), kretę (*Talpa europaea*), nornicę rudą (*Clethrionomys glareolus*), wiewiórkę (*Sciurus vulgaris*), bobra (*Castor fiber*), wydrę (*Lutra lutra*) i

żyjącego w rezerwacie żubra (*Bison bonasus*).

Na obszarze objętym miejscowym planem występują powyższej wskazane gatunki, charakterystyczne dla regionu.

Ze względu na obecność na obszarze planu terenów rolnych i łąkowych na analizowanym obszarze spotkać można również dzikie gatunki zwierząt. Na terenach otwartych, stanowiących środowisko życia dla fauny charakterystycznej dla ekosystemów polnych, łąkowych i zaroślowych powoduje, że występująca tu, rozpoznana fauna to gatunki przechodnie, w większości gatunki pospolite, typowe dla gruntów rolnych, takie jak: *zając, sarna, kuropatwa, przepiórka, bażant, mysz polna* i inne.

Powiązania przyrodnicze

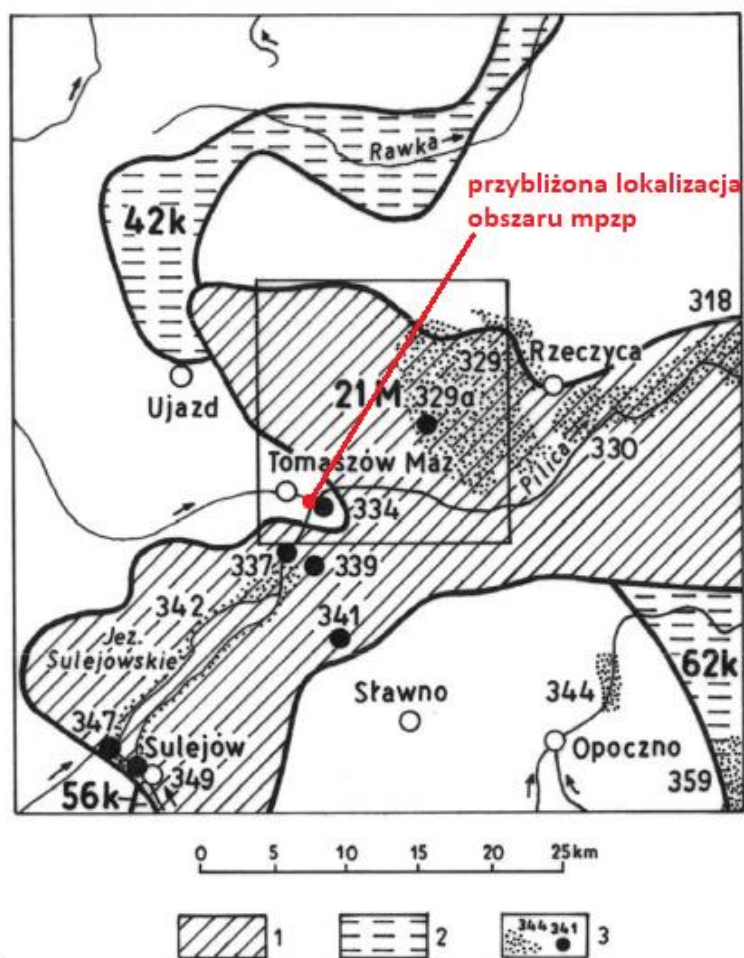
Korytarze ekologiczne stanowią obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, będące szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym – również dla roślin. W zależności od wielkości i długości, można mówić o korytarzach międzynarodowych i krajowych, regionalnych i lokalnych.

Korytarze o znaczeniu międzynarodowym i krajowym

Istnieje kilka koncepcji o znaczeniu ogólnopolskim i międzynarodowym, dotyczących systemów powiązań obszarów przyrodniczych, m.in.:

- sieć ekologiczna ECONET-Polska,
- projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce opracowany w 2012 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska;

Obszar gminy Tomaszów Mazowiecki - po obu stronach doliny Pilicy, to w szczególności jeden z węzłowych obszarów ekologicznych, o znaczeniu międzynarodowym, wydzielonym w ramach koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA – obszar Puszczy Pilickiej, oznaczony symbolem 21M. Obszar ten – łączy się w swej środkowej partii z biegnącym ku północy i wschodowi, korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym – 42k – Rawki, a ku południowemu wschodowi z korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym – 62k – Garbu Gielniowskiego. Jego wschodni kraniec, poprzez korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym – 43k -Warecki Pilicy, łączy się z kolejnym obszarem węzłowym o znaczeniu międzynarodowym – 23M Doliny Środkowej Wisły. Wreszcie ku południowi – poprzez korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym – 56k Sulejowski Pilicy, łączy się on z obszarem węzłowym o znaczeniu krajowym – 18K – Przedborskim.

Położenie arkusza Tomaszów Mazowiecki na tle systemów ECINET (Liro, 1998) i CORINE (Dyduch-Falniowska, 1999)

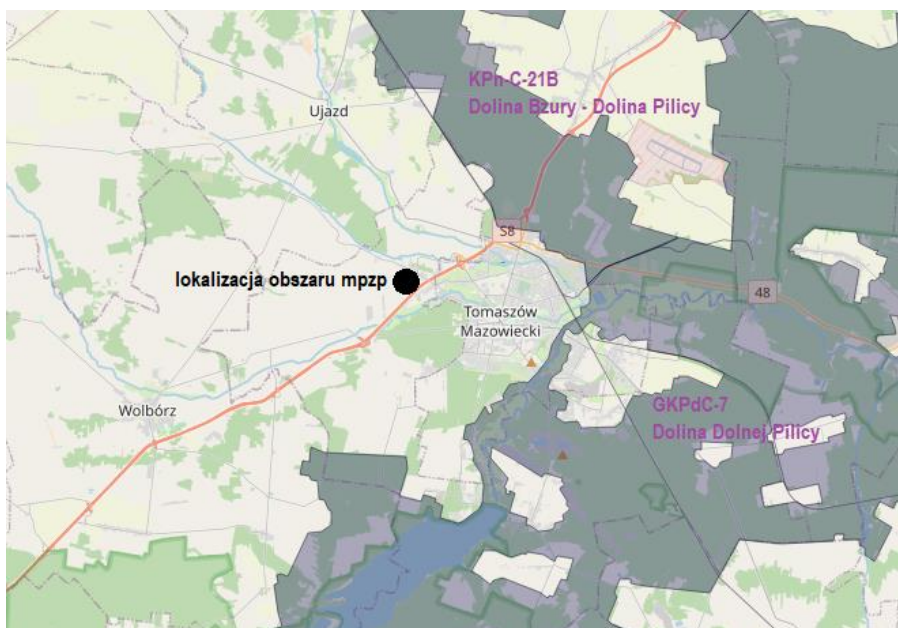
System ECINET

- 1 - granica obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym, jego numer i nazwa: 21M – Puszcza Pilicka,
- 2 - krajowy korytarz ekologiczny: 42k – obszar Rawki, 56k – obszar Sulejowski Pilicy, 62k – obszar Garbu Gielniowskiego

System CORINE

- 3 - ostoje przyrody o znaczeniu europejskim ich numer i nazwa - obszarowe, 318 – Dolina Pilicy, 329 - Lasy Spalskie, 330 – Żądłowice, 342 – Zbiornik Sulejowski i okoliczne lasy, 344 – Stawy Zameczek, 359 - Lasy Przysusko – Szydłowieckie;
- punktowe: 329a - Konewka, 334 – Niebieskie Źródła, 337 – Nagórzycze, 339 – Smardzewice, 341 – Unewel, 347 – Rzeka Luciaża, 349 – Sulejów.

Zgodnie z siecią korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce opracowaną w 2012 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, obszar planu zlokalizowany jest poza siecią korytarzy ekologicznych Polski. Co więcej obszar planu dzieli znaczna odległość od Głównego Korytarza Południowo-Centralnego Dolina Dolnej Pilicy (GKPdC-7) oraz Korytarza Północno-Centralnego Dolina Bzury – Dolina Pilicy (KPn-C-21B). Między nimi występują również bariery ekologiczne, m.in. w postaci drogi ekspresowej S8, co znacząco utrudnia potencjalne migracje gatunków.

Lokalizacja obszaru mpzp względem sieci korytarzy ekologicznych

Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/>

Korytarze o znaczeniu regionalnym i lokalnym

Poza siecią krajowych korytarzy ekologicznych należy zwrócić uwagę również na lokalne ciągi ekologiczne i powiązania przyrodnicze. W skali lokalnej są to pasy zadrzewień i zakrzewień oraz małe niezagospodarowane potoki łączące ze sobą oddalone, nie więcej jak o kilka kilometrów, lasy.

W granicach terenów gminy, położonych na wschód i południe od doliny Pilicy, sąsiadujących w bliższej lub dalszej odległości z obszarem opracowania, powołano lub ustanowiono liczne obszary lub obiekty, będące prawnymi formami ochrony przyrody – w rozumieniu *art. 6 ustawy o ochronie przyrody*. Pomędzy niniejszymi obszarami a obszarem planu nie występują powiązania przyrodnicze, ze względu na dzielące je bariery ekologiczne, w postaci drogi ekspresowej S8 oraz istniejącej zabudowy gminy. Istniejące zagospodarowanie ogranicza ewentualne migracje w gatunków z kierunku północnego, południowego oraz wschodniego. Funkcję ewentualnego korytarza ekologicznego mogą pełnić jedynie tereny rolnicze rozciągające się na zachód od analizowanego obszaru.

Ochrona gatunkowa

Pomimo, iż bezpośrednio na obszarze mpzp nie zinwentaryzowano siedlisk chronionych gatunków, należy zaznaczyć, że na analizowanym terenie (tak jak w całej Polsce) obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Biorąc pod uwagę naturalne migracje, należy stwierdzić, że na terenie objętym mpzp mogą pojawiać się chronione gatunki bezkręgowców, chronione siedliska przyrodnicze, chronione gatunki grzybów, roślin, ryb, płazów w rozumieniu następujących przepisów:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000,

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).

Bliska odległość od terenów wodnych (rzeki: Wolbórka, Czarna Bielina, Piasecznica) decyduje, iż prawdopodobnie mogą to być ptaki związane ze środowiskiem wodnym (prawie wszystkie gatunki ptaków w Polsce są chronione).

4.9. Dziedzictwo i zasoby kulturowe

Na obszarze objętym planem nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków ani gminnej ewidencji zabytków.

Na omawianym terenie znajdują się natomiast stanowisko archeologiczne AZP 71-56/31 wraz ze strefą ochrony archeologicznej. Stanowisko zostało stworzone ze względu na odkrytą funkcję osady pochodzącej z późnego średniowiecza.

4.10. Krajobraz

Wykorzystując elementy wytycznych zawartych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych*, określono uwarunkowania krajobrazowe obszaru sporządzanego planu. Obszar planu można sklasyfikować do następującego typu krajobrazu:

- A. Typ rzeźby terenu – krajobraz równinny
- B. Klasyfikacja topologiczna krajobrazu – B.6.6b, gdzie:
 - (B) krajobraz przyrodniczo-kulturowy, ukształtowany w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka
 - (6) krajobraz wiejski
 - (6b) z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk

Poniżej dokonano identyfikacji występujących elementów krajobrazu w podziale na elementy przyrodnicze i kulturowe².

Na obszarze sporządzanego mpzp występują następujące przyrodnicze elementy krajobrazu:

- Zadrzewienia i zakrzewienia - małopowierzchniowe i jednostkowe nasadzenia – grupy zakrzaczeń występują w bardzo niedużych ilościach we wschodnim rejonie obszaru planu. Sposób ich rozmieszczenia jest losowy, nierównomierny, nie tworzą zwartych struktur.

² Według cech wymienionych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych*

Na obszarze sporządzanego mpzp nie występują natomiast przyrodnicze elementy krajobrazu takie jak:

- obszary chronione (parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary objęte siecią Natura 2000, lasy ochronne, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe),
- obiekty geologiczne i geomorfologiczne takie jak formy wodnolodowcowe (równiny wodnolodowcowe, krawędzie erozyjne, ozy, kemy, drumliny, sandry itp.), formy eoliczne (wydmy, zespoły wydm, pola piasków przewianych, pola lessowe i inne), formy rzeczne (doliny rzeczne, terasy rzeczne, meandry, bystrza, kaskady, wodospady), formy wietrzeniowo-denudacyjne (ostańce skalne, krawędzie lub kuesty, osuwiska i inne formy ruchów masowych, żleby i piargi, gołoborza), formy tektoniczne (rowy tektoniczne, zręby tektoniczne), formy wulkaniczne (stożki wulkaniczne, kominy wulkaniczne i inne);
- inne obiekty cenne przyrodniczo, takie jak: zbiorniki wodne, naturalne i sztuczne, lokalne zabagnienia, torfowiska, turzycowiska i szuwary,
- lasy,
- korytarze ekologiczne,
- zadrzewienia lub zakrzewienia liniowe (przydrożne, śródpolne, nad ciekami i inne)
- bariery naturalne, rozczłonkowujące powierzchnię (cieki, wąwozy erozyjne itp.)
- bariery antropogeniczne, rozczłonkowujące powierzchnię (kanały, drogi publiczne itp.)

Pokrycie terenu obszaru planu:

- powierzchnia zajęta przez lasy – 0%
- powierzchnia zajęta przez grunty orne – ok. 96%
- powierzchnia zajęta przez łąki i pastwiska – 0%
- powierzchnia zajęta przez sady i plantacje - 0%
- powierzchnia zajęta przez wody powierzchniowe- 0%
- powierzchnia zajęta przez obszary zabudowane – ok. 2%
- powierzchnia zajęta przez obszary podmokłe – 0%
- powierzchnia zajęta przez pozostałe formy pokrycia terenu - 2%.

Na obszarze sporządzanego mpzp występują następujące kulturowe elementy krajobrazu:

- Obiekty archeologiczne – stanowisko archeologiczne – na obszarze planu zlokalizowane jest stanowisko archeologiczne AZP 71-56/31 (odkryta funkcja późnośredniowiecznej osady);
- Obiekty górnictwa, hutnictwa i energetyki - obiekty o funkcjach energetycznych – przez obszar mpzp przebiega linia elektroenergetyczna średniego napięcia. W krajobrazie identyfikuje się słupy energetyczne linii napowietrznej SN.
- Obiekty górnictwa, hutnictwa i energetyki - farmy fotowoltaiczne – we wschodniej części obszaru, w ramach terenu funkcjonującej zabudowy produkcyjnej zlokalizowane są panele fotowoltaiczne o łącznej powierzchni ok 160m².

Na obszarze sporządzanego mpzp nie występują natomiast kulturowe elementy krajobrazu takie jak:

- Obiekty archeologiczne, takie jak: grodzisko, osada, cmentarzysko, kurhany oraz obiekty o nieustalonej funkcji lub nieprzebadane;
- Układy ruralistyczne i obiekty zabudowy wiejskiej i podmiejskiej, takie jak: układ ruralistyczny wsi, osiedla samotnicze, zachowana tradycyjna zabudowa, obiekty stanowiące relikty gospodarki folwarczno-dworskiej, obiekty hydrotechniki, obiekty związane z wypasem (szałas, baczki itp.), charakterystyczne regionalne ogrodzenia, elementy krajobrazu związane ze specyfiką upraw (chmielniki, pasieki, winnice, piwniczki winne itp.), parki pełniące funkcję biocentryczną;
- Obiekty dawnych granic i reliktowe formy własności;
- Obiekty architektury warownej, obronnej, wojskowej;
- Obiekty górnictwa, hutnictwa i energetyki, takie jak wyrobiska górnicze i pogórnice, obiekty zabudowy kopalń i hut, wieże wiertnicze ropy i gazu, hałdy, zbiorniki pogórnice, obiekty o funkcjach energetycznych, takie jak: farmy wiatrowe (turbina wiatrowa zlokalizowana jest za zachodnią granicą obszaru planu);
- Obiekty rzemiosła i przemysłu, takie jak: obiekty związane z przetwórstwem drewna i zasobów leśnych, obiekty małej hydroenergetyki, obiekty dawnego hutnictwa, obiekty rzemiosła włókienniczego, obiekty przemysłu spożywczego, obiekty przetwórstwa skalnego;
- Kompleksy religijne i obiekty kultu;
- Miejsca martyrologii i kultu;
- Obiekty architektury mieszczańskiej i rezydencjonalnej, takie jak obiekty i zespoły rezydencjonalne, osiedla i zabudowania patronackie, obiekty użyteczności publicznej, obiekty handlowe, historyczne przestrzenie publiczne;
- Historyczne obiekty infrastruktury komunikacyjnej, takie jak obiekty służące funkcji transportowej i podróży, liniowe struktury komunikacyjne (linie kolejowe i tramwajowe), obiekty hydrotechniczne;
- Obiekty architektury uzdrowskiej, turystyczno-rekreacyjnej, wypoczynkowej;
- Obiekty chronione, takie jak obiekty wpisane na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, obiekty wpisane do rejestru zabytków, uznane za pomnik historii, parki kulturowe itp.;
- Obiekty łączności, takie jak stacje telefonii komórkowej, maszty radiowe i radiowo-telewizyjne i inne.

Elementem dominującym w krajobrazie obszaru sporządzanego miejscowego planu są tereny rolnicze. Niewielki udział w krajobrazie obszaru mają obszary zabudowane – zabudowa produkcyjna i usługowa oraz elementy infrastruktury technicznej. W krajobrazie terenów rolniczych wyróżniają się również wielkoformatowe tablice reklamowe. Ekspozycja reklam wraz z elementami konstrukcyjnymi i mocowaniem niewątpliwie stanowi wartość negatywną w krajobrazie analizowanego terenu. Wzdłuż południowej granicy obszaru mpzp przebiega przydrożny rów trawiasty z betonowymi elementami umocnień.

Wartościowym elementem krajobrazu obszaru mpzp są pojedyncze zakrzaczenia występujące na niewielkim fragmencie terenu rolniczego we wschodniej części obszaru oraz trawiaste pokrycie powierzchni obszarów rolniczych.

Rolniczy krajobraz obszaru mpzp wraz z elementem zakłócającym – wielkopowierzchniowa tablica reklamowa wraz z elementami konstrukcyjnymi
Źródło: UG Tomaszów Mazowiecki

Waloryzacja krajobrazowa jest trudnym do przeprowadzenia procesem, ponieważ nie istnieją jednoznaczne metody oceny poszczególnych elementów składowych krajobrazów. Ocena ta uzależniona jest faktycznie od subiektywnego odbioru przestrzeni przez obserwatora. W poniższej tabeli dokonano próby oceny elementów budujących krajobraz obszaru mpzp.

Ocena elementów składowych krajobrazu

<i>Elementy składowe krajobrazu</i>	<i>Charakterystyka</i>	<i>Ocena</i>
Ukształtowanie powierzchni	Teren równinny – teren prawie całkowicie płaski	(0)
Pokrycie terenu	grunty orne (dominujące pokrycie terenu)	(0)
	tereny zurbanizowane (niewielki udział)	(0)
Wody powierzchniowe	Nie występują	
Szata roślinna	Roślinność pól uprawnych	(+)
	Pojedyncze drzewa i krzewy w terenie rolniczym	(+)
Najczęściej występujące zwierzęta		(0)
Wytwory działalności człowieka	istniejąca zabudowa	(0)
	obiekty infrastruktury energetycznej – napowietrzna linia elektroenergetyczna	(-)
	infrastruktura komunikacyjna	(+/-)
	Urządzenia wodne – przydrożny rów	(0)
	Wielkopowierzchniowe billboard-y reklamowe	(-)

(+) wartości pozytywne, (0) wartości neutralne, (-) wartości negatywne, (+/-) wartości konfliktowe

Według Skarżyńskiego³, na wartości estetyczne krajobrazu składają się m.in. liczba elementów budujących krajobraz oraz różnorodność elementów krajobrazowych, harmonia elementów krajobrazu oraz struktura pionowa krajobrazu.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że krajobraz obszaru planu składa się z niewielkiej ilości elementów krajobrazu oraz ich małej różnorodności. Krajobraz obszaru jest stosunkowo harmonijny (występują płynne relacje między zidentyfikowanymi obiektami krajobrazu, brak elementów istotnie ograniczających i dzielących przestrzeń, brak znaczących przesłon terenowych). Należy zauważyć jednak, że w obszarze występują dominanty wysokościowe - słupy energetyczne przechodzące przez obszar linii elektroenergetycznej oraz wielkopowierzchniowe billboard-y reklamowe, które stanowią elementy degradujące krajobraz obszaru. Wśród elementów konfliktowych można wyróżnić infrastrukturę komunikacyjną - drogi.

5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PLANU

Rada Gminy Tomaszów Mazowiecki podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego część obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki.

Przedmiotem ustaleń planu jest głównie realizacja terenów zabudowy usługowej, produkcji przemysłowej, składów, magazynów i urządzeń fotowoltaicznych, wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy większej niż 500 kW. Przeznaczenie analizowanego terenu jest zgodne z funkcją ustaloną w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Tomaszów Mazowiecki.

Brak planu nie skutkowałby pogorszeniem się stanu środowiska na danym obszarze. Ustalenia zawarte w planie regulują kwestie ochronne związane z ochroną środowiska. Brak ustaleń dotyczących elementów przyrodniczych, krajobrazowych, o których mowa w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym mogłoby powodować brak respektowania m.in. zapisów dot. ochrony elementów środowiska przy realizacji infrastruktury technicznej na tym terenie.

6. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

6.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Stan czystości wód powierzchniowych gminy – pozostaje od lat niezmiennie, ściśle uzależniony od stopnia wyposażenia jej obszaru, w systemy odprowadzające i unieszkodliwiające ścieki sanitarne, technologiczne i deszczowe.

Według danych na 2021 r., z lokalnej sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Tomaszów Mazowiecki korzysta tylko mniej niż połowa mieszkańców gminy. Stopień skanalizowania gminy określa się na 47,7%, co oznacza dość dużą dysproporcję wobec systemów wodociągowych – gmina jest zwodociągowana w 99,9 %.

³ Skarżyński, Z. (1992) *Ocena walorów estetycznych krajobrazu okolic Piecek na Pojezierzu Mazurskim*, Gea 2: 41-54

W efekcie ścieki sanitarne wytwarzane zarówno przez ludność, jak i gminne podmioty gospodarcze, są w części kierowane do zamkniętych zbiorników, z których powinny być wywożone, lub do dołów chłonnych, w części zaś, kierowane w niedozwolony sposób do wód powierzchniowych lub ziemi. Według danych z 2021 r. na obszarze gminy funkcjonuje 1233 zbiorników bezodpływowych oraz 168 przydomowych oczyszczalni ścieków. Liczba zbiorników bezodpływowych w gminie każdego roku jednak maleje. Względem 2020 roku, ich liczba zmniejszyła się prawie dwukrotnie.

Źródłem zanieczyszczania wód powierzchniowych, są także spływy związków organicznych i chemicznych z terenów upraw rolnych oraz zaśmiecanie koryt rzek i cieków. Toteż stan czystości rzek gminy, jest niezadowalający.

Obszar opracowania położony jest w granicach następujących jednostek planistycznej gospodarowania wodami:

- RW20001125469 - „Wolbórka od Dopływu spod Będzelina do ujścia” (południowa część obszaru),
- RW200010254689 - „Czarna Bielina”.

Aktualny Plan gospodarowania wodami dorzecza Wisły ocenia stan chemiczny niniejszych jednostek poniżej dobrego. Wśród wskaźników determinujących słaby stan chemiczny wskazano: benzo(a)piren, fluoranten, bromowane difenyletery oraz heptachlor. Głównym zidentyfikowanym źródłem presji jest nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski powodowany wodami opadowymi.

Dla JCWP, do których należy obszar mpzp wskazano umiarkowany stan ekologiczny. Ogólny stan wód, będący wypadkową stanu chemicznego i ekologicznego określono natomiast zły. Niniejszej oceny stanu dokonano na podstawie oceny stanu wynikającej z badań GIOŚ w latach 2014-2019 uzupełnionej o ocenę ekspercką.

Poniżej wskazuje się klasyfikację wód, wskazaną na podstawie badań stanu jakości wód powierzchniowych prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS):

RW20001125469 - „Wolbórka od Dopływu spod Będzelina do ujścia” (w punkcie pomiarowo-kontrolnym Wolbórka – Tomaszów Mazowiecki):

- klasa elementów biologicznych - III (rok badań: 2019),
- klasa obserwacji hydromorfologicznych – III (rok badań: 2017),
- klasa elementów fizykochemicznych – powyżej II (rok badań: 2017-2019),
- klasa substancje szczególnie szkodliwe, specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne – II (rok badań: 2017),
- **KLASA WÓD – III** (rok badań: 2017-2019),
- **STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY- umiarkowany** (rok badań: 2017-2019),
- **STAN CHEMICZNY- poniżej dobrego** (rok badań: 2017-2021),
- **OCENA STANU JCWP – ZŁY** (rok badań: 2017-2021).

JCWP RW200010254689 - „Czarna Bielina” w poprzednim cyklu planistycznym (w którym prowadzony był PMS, określający stan wód) funkcjonowała pod kodem i nazwą: JCWP RW200017254689 Czarna. Dla niniejszej JCWP odnotowano następujące klasy jakości (w punkcie pomiarowo-kontrolnym Czarna-Tomaszów Mazowiecki):

- klasa elementów biologicznych - III (rok badań: 2019),
- klasa obserwacji hydromorfologicznych – IV (rok badań: 2019),
- klasa elementów fizykochemicznych – powyżej II (rok badań: 2019),
- klasa substancje szczególnie szkodliwe, specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne – I (rok badań: 2021),
- **KLASA WÓD – III** (rok badań: 2019-2021),
- **STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY- umiarkowany** (rok badań: 2019-2021),
- **STAN CHEMICZNY- poniżej dobrego** (rok badań: 2021),
- **OCENA STANU JCWP – ZŁY** (rok badań: 2019-2021).

Powyższe badania potwierdzają zły stan wód JCWP. Zgodnie z powyższymi wynikami prowadzonych pomiarów, w Wolbórze oraz Czarnej Bieliny, przepływających w okolicy obszaru opracowania płyną wody III klasy jakości.

W celu ochrony wód powierzchniowych przed dalszym zanieczyszczeniem, wprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych musi uwzględniać konieczność zaniechania lub stopniowego eliminowania emisji do wód powierzchniowych substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Wprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych nie może wpływać na elementy stanu fizykochemicznego i biologicznego wód jednolitej części wód powierzchniowych. Wprowadzanie ścieków (z wyłączeniem wód opadowych i roztopowych) o stanie gorszym od dobrego wymaga zastosowania najlepszych dostępnych technik gwarantujących minimalizację stężeń substancji zanieczyszczających w ściekach odprowadzanych do tych wód. Powinno się ograniczać możliwość wprowadzania ścieków z własnego gospodarstwa domowego lub rolnego do ziemi, (w granicach działki stanowiącej własność wprowadzającego, z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków), dopuszczając tylko zrzuty z tych systemów, dla których zapewniona jest możliwość kontroli parametrów jakościowych warunkujących możliwość ich odprowadzania. Każdy indywidualny system oczyszczania ścieków musi być wyposażony w stałe i dostępne miejsca poboru próbek ścieków nieoczyszczonych dopływających do instalacji oraz odprowadzanych z niej do ziemi bezpośrednio po oczyszczeniu.

W sumie ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem, jest pierwszoplanowym zadaniem gminy - z punktu widzenia potrzeb ochrony środowiska nie tylko obszaru opracowania, ale i w skali ponad gminnej.

Wody podziemne

Brak pełnego systemu kanalizacyjnego oraz pełnego systemu unieszkodliwiania odpadów, skutkuje również bezpośrednim zagrożeniem wód podziemnych.

Bezpośrednio w granicach obszarów objętych planem, ze względu na brak gospodarstw domowych zagrożenie i degradacja wód podziemnych nie występują. Natomiast zagrożenie takie – w skali szerszej – gminnej – regionalnej, jest znaczne. Tak jak wspomniano powyżej powodowane ono jest, przez brak gminnych systemów kanalizacyjnych, brak pełnego – szczelnego systemu unieszkodliwiania odpadów, ale również z uwagi na występowanie Obszarów Najwyższej i Wysokiej Ochrony GZWP nr 401 i Najwyższej Ochrony GZWP nr 401, w których utwory geologiczne tworzące główne poziomy wodonośne obszaru, albo zalegają na powierzchni, albo są niedostatecznie izolowane przed infiltracją powierzchniowych. Czynniki te stanowią

także o źródłach nieoczyszczonych ścieków, przenikających do wód powierzchniowych lub ziemi - a tym samym do wód podziemnych.

Dodatkowe zagrożenia pośrednie związane są z rolniczym użytkowaniem terenów w gminie. Dotyczy to stosowania nawozów i środków ochrony roślin. Nie dotyczy to jednak bezpośrednio terenów objętych planem.

Według informacji zawartych w Planie Gospodarowania Wodami na obszarze Dorzecza Wisły), stan JCWPd PLGW200084, w obrębie której znajduje się obszar mpzp oceniono jako dobry. Jednostka cechuje się dobrym stanem chemicznym i ilościowym oraz nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Dla JCWPd-84 zidentyfikowano chemiczną presję obszarową rozproszoną, związaną z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem.

Biorąc pod uwagę ocenę stanu JCWPd w okresie 2011-2019 r., dobry stan chemiczny i ilościowy utrzymuje się niezmiennie od 2011 roku. Nie zaobserwowano pogorszenia stanu wód podziemnych JCWPd-84.

Badania stanu jakości wód JCWPd o nr PLGW200084, wykonywane były w 2022 roku. Żaden z punktów pomiarowych nie był jednak zlokalizowany na obszarze gminy Tomaszów Mazowiecki, jak również w całym powiecie tomaszowskim. Badania w zależności o punktu pomiarowego wskazywały na II lub III klasę jakości wód podziemnych.

6.2. Stan zanieczyszczenia powietrza

Na stan zanieczyszczenia powietrza najczęściej wpływ mają trzy czynniki: emisja powierzchniowa, emisja komunikacyjna oraz warunki meteorologiczne. Głównymi zanieczyszczeniami pochodzącymi z komunikacji są tlenek węgla, tlenek azotu, węglowodory, ołów, pył pochodzenia naturalnego, przemysłowego i komunikacyjnego. Zanieczyszczenia pyłowe stanowią obecnie jedno z największych zagrożeń dla zdrowia ludności i środowiska.

Roczna ocena jakości powietrza za 2021 r. Została wykonana w oparciu o układ stref, określony w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref*.

Ocenę wykonano według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia oraz kryteriów określonych w celu ochrony roślin.

Według rocznej oceny jakości powietrza przeprowadzonej przez WIOŚ w roku 2021, gmina Tomaszów Mazowiecki zaliczona została do strefy łódzkiej.

Strefę, scharakteryzowano ze względu na: SO₂, NO₂, PM₁₀, CO, benzen, ołów, arsen, nikiel, kadm i benzo/a/piren.

Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2021 r. dokonanej w oparciu o kryteria ustanowione w celu ochrony zdrowia przedstawiały się następująco:

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}) [źródło: GIOŚ]

Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
Strefa łódzka	PL1002	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C1 ²

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza: strefa łódzka uzyskała klasę C, strefa Aglomeracja Łódzka klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim, raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ

Przeprowadzone badania wskazują na przekroczenia dopuszczalnych stężeń w zakresie benzopirenu oraz pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}.

Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2021 r. dokonanej w oparciu o kryteria ustanowione w celu ochrony roślin, przedstawiały się następująco:

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) [źródło: GIOŚ]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa łódzka	PL1002	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa łódzka uzyskała klasę D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim, raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ

Pod względem kryterium ochrony roślin, na obszarze strefy łódzkiej (zatem również na obszarze gminy Tomaszów Mazowiecki) nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych stężeń wszystkich badanych zanieczyszczeń.

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w gminie są:

- kotłownie grzewcze w obiektach administracyjnych i budynkach użyteczności publicznej, lub w obiektach produkcyjnych i usługowych, opalane węglem i jego pochodnymi, lub olejem opałowym,
- kotłownie indywidualne i paleniska domowe budynków mieszkalnych, opalane paliwami jw.
- emisja liniowa.

Gmina nie posiada sieci ciepłowniczej. Sieć gazowa występuje fragmentarycznie. Według danych z 2021 roku, jedynie 2,9% mieszkańców gminy Tomaszów Mazowiecki korzysta z sieci ciepłowniczej.

Negatywny wpływ spalania węgla lub olejów na stan czystości powietrza w gminie wynika nie z wielkości emisji, lecz z faktu, iż jest to emisja niska (powierzchniowa), mogąca stanowić znaczną uciążliwość w skali lokalnej.

Udział emisji liniowej (komunikacyjnej) – jest odczuwalny w rejonach gminy, sąsiadujących z głównymi trasami komunikacyjnymi. Źródłem tego rodzaju emisji są drogi o dużym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie:

tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły, metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Istotne jest również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon, okładzin hamulcowych i nawierzchni dróg.

Obszar opracowania znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie drogi o wysokim natężeniu ruchu – drogi ekspresowej S8, która ma znaczący wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na obszarze sporządzanego planu.

6.3. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektroenergetycznym

Promieniowanie elektromagnetyczne

Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. Do głównych, sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących zagrożenie dla środowiska należą linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV. Przez obszar planu przebiegają napowietrzna linie elektroenergetyczna średniego napięcia.

Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do:

- analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji – współpraca ze Starostwem powiatowym),
- zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Prawo ochrony środowiska, prawo budowlane, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarne regulują, iż w obrębie promieniowania elektromagnetycznego pozostawia się „pas ochronny” z ograniczeniami w użytkowaniu (ograniczenia dot. przebywania ludzi) w celu ochrony ludzi i środowiska.

Wyniki pomiarów PEM wykonane w latach 2017-2019 upoważniają jednak do stwierdzenia, iż w żadnym z badanych punktów pomiarowych zlokalizowanych na terenie woj. łódzkiego nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnej wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego. W związku z tym, oznacza to, że na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki również nie stwierdzono problemów związanych ze nadmiernym natężeniem pola elektromagnetycznego.

Hałas

Na obszarze gminy Tomaszów Mazowiecki głównym źródłem zagrożeń akustycznych jest transport drogowy i transport kolejowy. Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą: natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym, struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i

hałaśliwych), średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny, płynność ruchu oraz rodzaj i stan nawierzchni. Większa elastyczność transportu drogowego w porównaniu z transportem kolejowym oraz większa niż kilkanaście lat temu dostępność na rynku środków transportu drogowego zadecydowała o obecnej jego dominacji. Wraz z niewystarczającym i spóźnionym, w stosunku do tempa rozwoju komunikacji drogowej, rozwojem układów drogowo – ulicznych, uległy pogorszeniu warunki akustyczne w wielu obszarach i na terenach położonych w pobliżu dużych tras komunikacyjnych. Infrastruktura transportu drogowego jako źródło dźwięku charakteryzuje się liniową geometrią źródła i zmiennością wielkości emisji źródła wzdłuż drogi.

Wpływ na klimat akustyczny obszaru opracowania miejscowego planu ma przede wszystkim przebiegająca wzdłuż wschodniej granicy droga ekspresowa S8. Według *Strategicznej mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie łódzkim*⁴, w miejscowości Łazisko nie wskazano przekroczeń poziomu hałasu, którego źródłem jest droga ekspresowa S8 względem wskaźnika średniookresowego L_{DWN} . Biorąc pod uwagę wskaźnik średniookresowy L_N w Łazisku odnotowano, iż przekroczenia w zakresie od 1 do 5 dB, które nie sięgają zabudowy objętej w przepisach odrębnych ochroną akustyczną. Dla miejscowości Zawada wskazano natomiast, iż względem wskaźnika L_{DWN} , 1 budynek chroniony akustycznie zagrożony jest przekroczeniami poziomu hałasu w zakresie od 1 do 5 dB. W odniesieniu do wskaźnika L_N , przekroczenia od 1 do 5 dB dotyczą 3 budynków chronionych, zlokalizowanych w miejscowości Zawada.

W ramach obszaru mpzp znajduje się turbina wiatrowa zlokalizowana w miejscowości Łazisko. Jej obecność również może mieć częściowy wpływ na klimat akustyczny obszaru.

Sporządzany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie wprowadza przeznaczenia terenu podlegającego obowiązkowi zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach odrębnych.

6.4. Zagrożenie środowiska przez odpady

Łączna ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki w 2022 roku wyniosła 3438 Mg, z czego:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne wynosiły 2618 Mg,
- odpady selektywnie zbierane wynosiły 602 Mg;
- odpady ulegające biodegradacji wynosiły 218 Mg.

W gminie nadal zagrożeniem dla środowiska są powstające sukcesywnie „dzikie wysypiska”, lub zaśmiecanie terenu, dolin, lasów itp. lub nie usuwanie odpadów z zabudowań mimo zawartych umów. Jak na terenie całego kraju, tak i tu wytwarzane są odpady zawierające azbest (będące wynikiem prac rozbiórkowych, usuwania eternitowych pokryć dachowych itp.). Brak funkcjonującego pełnego systemu zbiórki, segregacji i odzysku wszystkich odpadów, powoduje albo ich niewłaściwe przechowywanie, albo celowe porzucanie. Znaczna część odpadów komunalnych –

⁴ Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, 2022 r.

nieselekcjonowanych, ulega niedozwolonemu spalaniu w domowych kotłowniach i paleniskach.

W sumie unieszkodliwianie odpadów pozostaje nadal obok odprowadzania i oczyszczania ścieków, głównym problemem ochrony środowiska gminy. Skutki stanu istniejącego pozostają poważnym zagrożeniem środowiska – głównie dla wód powierzchniowych i podziemnych (utwory wodonośne regionu będące w większości w kontakcie hydraulicznym, nie są we właściwym stopniu izolowane przed przenikaniem powierzchniowych zanieczyszczeń).

Działki objęte sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie figurują w prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, uzupełnianym przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Działki nie figurują również w aktualnym wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzonym przez Starostę Tomaszowskiego.

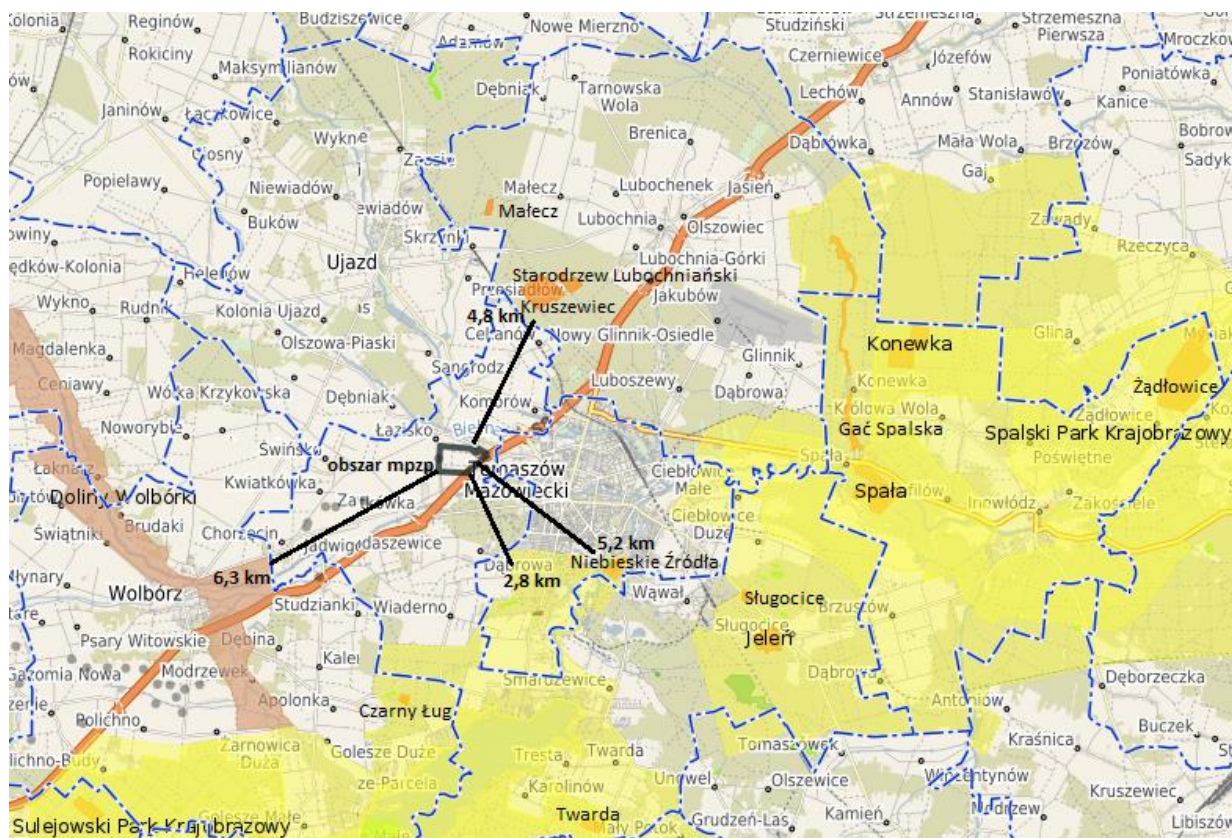
7. OCHRONA ŚRODOWISKA ISTOTNA Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU, DOTYCZĄCA OBSZARÓW PODLEGAJĄCA OCHRONIENIA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach terenów gminy, położonych na wschód i południe od doliny Pilicy powołano lub ustanowiono liczne obszary lub obiekty, będące prawnymi formami ochrony przyrody – w rozumieniu *art. 6 ustawy o ochronie przyrody*.

Wśród obszarów stanowiących formy ochrony przyrody występują:

- Kampinoski Park Narodowy – Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach,
- rezerваты przyrody: Jeleń, Sługocice i Twarda;
- Sulejowski Park Krajobrazowy,
- Spalski Park Krajobrazowy,
- Obszar Natura 2000 Lasy Spalskie,
- Obszar Natura 2000 Łąki Ciebłowickie,
- Obszar 2000 Lasy Smardzewickie.

W gminie znajduje się także 14 użytków ekologicznych (tereny podmokłe lub bagienne w obszarze sołectw Sługocice i Twarda) oraz 4 pomnik przyrody.

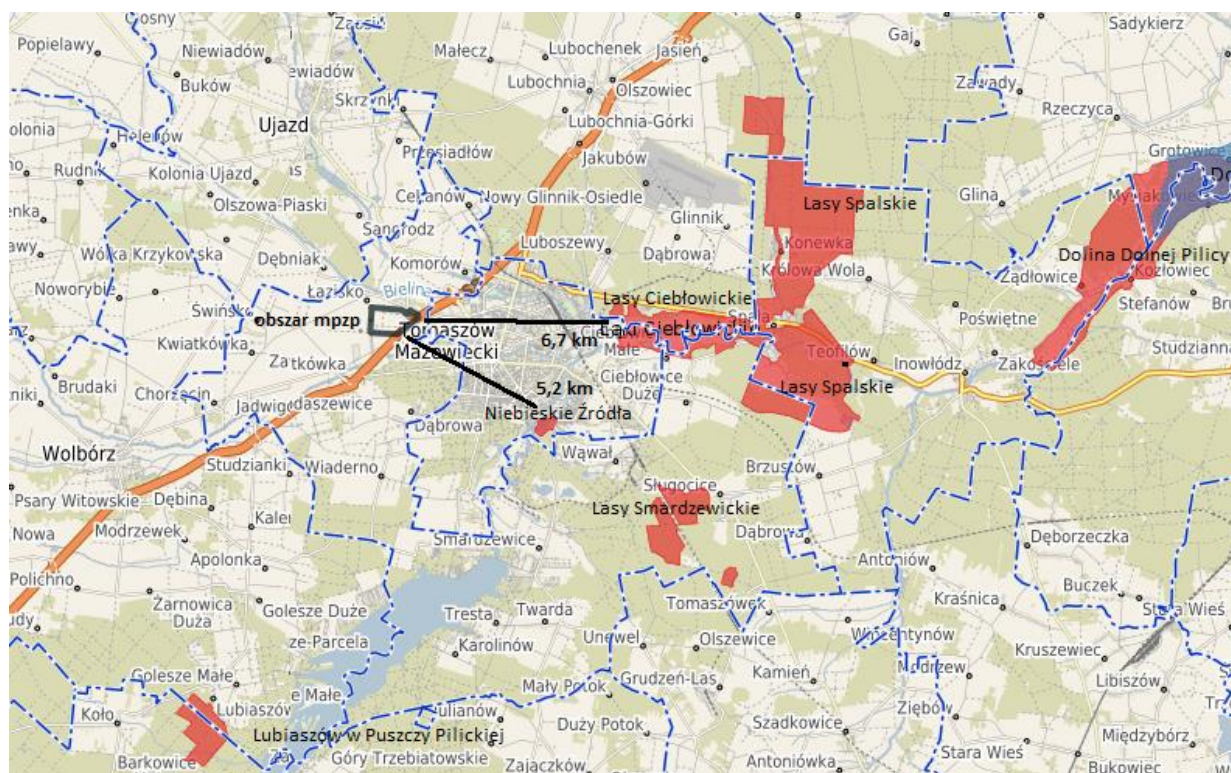
Lokalizacja obszaru opracowania w stosunku do najbliższych form ochrony przyrody
Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie wstępują obszary oraz obiekty stanowiące formy ochrony przyrody. Analizowany teren zlokalizowany jest w stosunkowo dużych odległościach od obszarów chronionych. Dodatkowo pomiędzy nimi występują liczne bariery ekologiczne, m.in. w postaci drogi ekspresowej S8 oraz zabudowy.

Najbliżej położonym obszarem, stanowiącym formę ochrony przyrody jest Sulejowski Park Krajobrazowy (ok. 2,8 km). Obszar mpzp od Parku Krajobrazowego dzieli trasa komunikacyjna o dużym natężeniu ruchu.

Obszary Natura 2000

Na obszarze mpzp nie występują obszary Natura 2000. Najbliższe z nich – Niebieskie Źródła oraz Łąki Cieblówickie położone są w odległości odpowiednio 5,2 km i 6,7 km od obszaru mpzp. Pomiedzy najbliższymi obszarami Natura 2000 a obszarem mpzp występują liczne bariery ekologiczne, m.in. w postaci drogi ekspresowej S8 oraz zabudowy miasta Tomaszów Mazowiecki.

Lokalizacja obszaru opracowania w stosunku do najbliższego Obszaru Natura 2000

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU KRAJOWYM I WOJEWÓDZKIM

Wszelkie ustalenia dokumentów planistycznych ustanawianych na poziomie gminnym (w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) wymagają uwzględnienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu krajowym i regionalnym. Wynika to z pośrednio z przepisów *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

W opracowywaniu prognozy oddziaływania na środowisko, zbadano czy zapisy miejscowego planu spełniają założenia i cele ustanowione w dokumentach wyższych szczebli.

Uwarunkowania w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów krajowych i wojewódzkich:

Dokumenty krajowe:

1) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (zwana dalej SOR) - głównym celem dokumentu jest „*Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym*”. Dodatkowo w ramach SOR określono 3 cele szczegółowe oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów SOR, tj. Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe. W zakresie ochrony środowiska w SOR określono m.in. następujące kierunki interwencji:

- zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód (m.in. kształtowanie krajobrazów sprzyjających zatrzymywaniu wody, budowa zbiorników małej i dużej retencji, rozwój infrastruktury zieleni);
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (m.in. ograniczanie emisji z transportu drogowego);
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (m.in. rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej obszarów zurbanizowanych w celu zachowania łączności przestrzennej wewnątrz tych obszarów i z terenami otwartymi, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zwartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych);
- zarządzanie zasobami geologicznymi (m.in. zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż strategicznych dla gospodarki)
- Gospodarka odpadami (m.in. gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, rozwijanie recyklingu odpadów oraz dążenie do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako surowców).
- oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (m.in. zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych).

2) Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – celem głównym dokumentu jest „*Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*”, wyznaczono również 3 cele szczegółowe:

- I Środowisko i zdrowie (poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego);
- II Środowisko i gospodarka (Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska);
- III Środowisko i klimat (łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych).

3) Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla Polski do 2025 roku

Rekomendowane w dokumencie działania na rzecz zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do wymiaru ekologicznego to m.in.:

- gwarancje, że każdy program rozwoju gospodarczego i polityka sektorowa, każda działalność gospodarcza poddana zostanie ocenie oddziaływania na środowisko,
- gwarancje, że w każdy program zagospodarowania przestrzennego kraju i regionu wkomponowane zostaną elementy ochrony środowiska, zdrowia, dóbr kultury, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- gwarancje, że działalność proekologiczna, w tym wykorzystanie odnawialnych zasobów energetycznych i recykling surowców, stanie się konkurencyjna na rynku poprzez właściwą politykę finansową i fiskalną, wprowadzającą internalizację kosztów zewnętrznych ochrony zdrowia i środowiska do ceny rynkowej produktów,
- swobodny transfer technologii i inwestycji proekologicznych oraz wsparcie dla eksportu polskiej myśli technicznej w tym zakresie.

Dokumenty wojewódzkie:

1) Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2030

„*Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030*”, Uchwała Nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r.

Jednym z wyznaczonych w dokumencie celów jest kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska i

walorów krajobrazowych Polski. Celem ograniczenia zanieczyszczeń, uzyskania i utrzymania dobrego stanu wód, poprawy stanu ilościowego zasobów wodnych oraz poprawy gospodarki odpadami, w koncepcji ustalono niniejsze kierunki działań:

- zaspokojenia bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych,
- zabezpieczenia możliwości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o zachowane w dobrym stanie zasoby naturalne, kulturowe i lokalne walory środowiska,
- zapewnienia racjonalnego powiązania rozwoju społeczno-gospodarczego z ochroną zasobów wodnych i ich dostępnością,
- zapewnienia bezpieczeństwa poprzez podjęcie działań na rzecz ograniczenia ryzyka powodziowego oraz zagrożenia skutkami suszy,
- zapewnienia ciągłości i możliwości rozwoju na wielu obszarach Polski przez skuteczną ochronę złóż surowców kopalnych (w tym wód mineralnych) przed bezplanową eksploatacją.

2) „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz Plan zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi” – uchwała Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego celem strategicznym na terenie województwa jest stworzenie regionu o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego.

Kierunki działań, które składają się na powyższy cel to:

- racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi, poprzez ochronę gleb i racjonalne gospodarowanie złożami kopalin,
- zwiększanie i poprawa jakości zasobów wodnych (poprzez m.in. poprawę zdolności retencyjnej zlewni, poprawę jakości wód powierzchniowych i ochronę zasobów wód podziemnych),
- poprawa jakości powietrza, m.in. poprzez wdrażanie technologii zmierzających do ograniczenia emisji CO₂,
- kształtowanie zasobów leśnych,
- zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej,
- zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- przeciwdziałanie zagrożeniom m.in. poprzez poprawę klimatu akustycznego, ograniczenia zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym, ograniczenie zagrożenia awariami, ograniczenie zagrożenia ruchami masowymi, ograniczenie zagrożenia powodziowego, przeciwdziałanie skutkom i adaptacja do zmian klimatu.

3) Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego

„Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028”, przyjęty uchwałą Nr XXXIV/445/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27.08.2021 r.

Program ochrony środowiska województwa łódzkiego uwzględnia analizę i ocenę stanu środowiska, określa: - wojewódzkie cele i priorytety ochrony środowiska do 2024 z perspektywą do roku 2028 wraz z działaniami, które będą prowadzić do osiągnięcia wyznaczonych celów ekologicznych. Cele ochrony środowiska do 2024 z perspektywą

do roku 2028 wraz z działaniami zostały ujęte w 10 obszarach interwencji, dotyczących poszczególnych elementów środowiska. Poniżej wymieniono cele wskazane w dokumencie:

- Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu;
- Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim;
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
- Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych;
- Ochrona przed niedoborami wody i powodzią;
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej;
- Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi;
- Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym oraz niekorzystnymi zmianami klimatu;
- Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego;
- Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej;
- Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Zwiększanie lesistości;
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Projekt planu miejscowego uwzględnia cele środowisko wskazane powyżej, określone przez dokumenty wyższego rzędu. Projekt planu nie zawiera zapisów, które byłyby sprzeczne z przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska lub z pozostałymi przepisami (*ustawy o odpadach, prawa wodnego, ustawy o ochronie przyrody*, itd.).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, należy ocenić pozytywnie – z punktu widzenia zarówno jego zawartości, jak i spodziewanej realizacji – w aspekcie potrzeb wynikających z obecnego i oczekiwanego stanu środowiska gminy. Jego realizacja nie powinna spowodować skutków, które mogłyby być uznane jako pogarszające stan środowiska także w szerszej – ogólnogminnej skali.

9. OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z PRZYSZŁEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW W PROJEKCIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

9.1. W zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego

W zakresie zaopatrzenia w ciepło sporządzany plan nakazuje ogrzewanie pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości emisji spalin, w tym stałymi, których stosowanie jest zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska. Dopuszczono również stosowanie nośników energii wytwarzanych przez odnawialne źródła energii do ogrzewania pomieszczeń i ciepłej wody na potrzeby własne.

W odniesieniu do odnawialnych źródeł energii, dopuszczono możliwość lokalizacji urządzeń o mocy przekraczającej 500 kW, na terenach oznaczonych na rysunku planu. Możliwość lokalizacji niniejszych urządzeń obejmuje wyłącznie fotowoltaikę, energię termalną i aerothermalną. Zakazano natomiast realizacji instalacji do wytwarzania biogazu oraz innych instalacji mających na celu pozyskiwanie energii z odpadów oraz realizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej moc mikroinstalacji.

Ustalenia dotyczące zaopatrzenia w ciepło pozwolą na ograniczenie w znacznym stopniu źródła zanieczyszczenia powietrza jakim jest niska emisja z palenisk indywidualnych.

Poważnym źródłem zanieczyszczenia powietrza mogą być również zakłady przemysłowe. Mimo przeznaczenia terenów między innymi na tereny usług lub produkcji przemysłowej, plan zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zakaz nie dotyczy:

- inwestycji celu publicznego z zakresu telekomunikacji, infrastruktury technicznej i dróg,
- zabudowy przemysłowej lub magazynowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz produkcji energii słonecznej – na terenach wskazanych w planie,
- garaży, parkingów lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni powyżej 0,5 ha i większej.

Zakazano również lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii - zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku.

9.2. W zakresie emisji zanieczyszczeń do wód lub do ziemi

W zakresie zaopatrzenia w wodę w planie ustalono rozbudowę i przebudowę istniejącej sieci wodociągowej. W odniesieniu do zaopatrzenia w wodę na cele bytowe, gospodarcze, przemysłowe i przeciwpożarowe ustalono zaopatrzenie z sieci wodociągowej. Parametry sieci muszą zapewniać możliwość jej wykorzystania dla celów przeciwpożarowych.

Plan dopuszcza realizację indywidualnych źródeł zaopatrzenia w wodę na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

W zakresie odprowadzania ścieków:

- ustala się odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej,
- do czasu wyposażenia terenu w sieć kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych, bezodpływowych zbiorników do składowania nieczystości ciekłych, z docelowym obowiązkiem podłączenia do kanalizacji sanitarnej,
- dopuszcza się wykorzystanie indywidualnych oczyszczalni ścieków, zgonie z przepisami odrębnymi,
- zakazuje się odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód lub do ziemi.

Sporządzany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wprowadza ochronę wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:

- ustalenie zasad odprowadzania ścieków zgodnie z ustaleniami,
- ustalenia zasad odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

Powyższe zapisy wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia wód i ziemi, powodowanego odprowadzaniem ścieków, a tym samym możliwość znaczącego oddziaływania na wody i ziemię na obszarze projektu planu.

9.3. w zakresie zmian klimatycznych spowodowanych zurbanizowaniem terenu

Przeznaczenie terenów w planie pod różnego rodzaju zabudowę, związane jest z koniecznością odprowadzania wód opadowych i roztopowych z dachów budynków, placów oraz parkingów o utwardzonej, praktycznie nieprzepuszczalnej nawierzchni następuje znaczna ingerencja w naturalny obieg wody. To powoduje, że niewielka część wód opadowych i roztopowych swobodnie przesiąka do gruntu.

W przypadku, gdy zdecydowana jej większość jest odprowadzana w czasie opadów do systemów kanalizacyjnych (które często nie są w stanie przejąć nadmiaru wody w czasie intensywnych deszczy) może się to przyczynić do występowania lokalnych podtopień lub powodzi.

W zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w sporządzanym miejscowym planie nakazano ich odprowadzanie (z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych z zakresu gospodarki wodami) do ziemi na nieutwardzony teren działki budowlanej lub do zbiorników infiltracyjnych lub infiltracyjno-odparowujących (których realizację dopuszczono na analizowanym terenie). Plan dopuszcza również wtórne zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na cele gospodarcze i przeciwpożarowe. Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych nawierzchni ulic odprowadzane będą do rowów przydrożnych, zbiorników infiltracyjnych lub na teren nieutwardzony w granicach ulicy. Dopuszczono odcinkowe skanalizowanie rowów.

Zastosowanie wskazanego w sporządzanym miejscowym planie sposobu zagospodarowania wód deszczowych i roztopowych stanowi element adaptacji do zmian klimatycznych. Umożliwienie infiltracji wód opadowych do ziemi w miejscu powstania jest najkorzystniejszym rozwiązaniem z zakresu ich zagospodarowania. Dzięki temu nie tylko w pełni wykorzystany jest potencjał ekologiczny terenów biologicznie czynnych, ale również możliwe jest zapobieganie negatywnym skutkom zmian klimatu. Retencja zapobiega m.in. powstawaniu skutkom zmian klimatycznych takich jak susza lub podtopienia terenów w okresie długotrwałych opadów lub odwilż.

9.4. W zakresie zagrożenia odpadami i zanieczyszczenia gleby lub ziemi

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ustala ochronę powierzchni ziemi poprzez gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi. W zakresie gospodarki odpadami nakazano ich usuwanie w oparciu o gminny system gospodarowania odpadami.

W odniesieniu do zagrożenia niesionego przez odpady wytwarzane przez ludność gminy, jakiegokolwiek nie byłyby w tym zakresie sformułowania projektu planu – nie stwarzałyby one ani nie wyczerpywałyby zakresu potrzeb ani zadań, niezbędnych dla utworzenia skutecznego – gminnego systemu unieszkodliwiania odpadów. Stworzenie takiego systemu, nie znajduje się w zakresie właściwości rzeczowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ani nie jest jego funkcją. W tym zakresie gmina Tomaszów Mazowiecki, wykonując i przyjmując gminny plan gospodarowania odpadami (PGO), tworzący (organizujący) gminny system unieszkodliwiania odpadów - ma obowiązek sukcesywnie wdrażać jego realizację.

Natomiast podmioty gospodarcze (obecne i przyszłe) działające na obszarze gminy mają obowiązek prowadzenia gospodarki odpadami w sposób i na zasadach określonych prawem ochrony środowiska i ustawą o odpadach, niezależnie od rodzaju i ilości

wytwarzanych odpadów – tj. w sposób określony decyzjami właściwych służb ochrony środowiska.

Związek projektu planu, z problematyką unieszkodliwiania odpadów, miałby miejsce wyłącznie w przypadku ujęcia w treści gminnego PGO, zamierzeń (konieczności) budowy gminnych instalacji unieszkodliwiających odpady. Wprawdzie art. 72 ust.1 pkt 3 ustawy – *Prawo ochrony środowiska*, formułuje konieczność uwzględnienia gospodarki odpadami w zabudowie miast i wsi w treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale z treści tego przepisu nie wynika, iż zadaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jest określenie zakresu gospodarki odpadami na terenie objętym planem (systemu, a tym bardziej sposobu ich unieszkodliwiania), itp. w sposób jaki rozstrzygają o tym ustawy – o odpadach oraz o czystości i porządku w gminach. Byłoby to bowiem powielanie treści tych ustaw – co bynajmniej nie jest zadaniem ani funkcją miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

9.5. W zakresie wykorzystywania zasobów środowiska i niekorzystnego przekształcania terenu

W zakresie zasad kształtowania zabudowy i sposobów zagospodarowania terenu ustala się:

- parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla poszczególnych terenów;
- nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z oznaczeniem na rysunku planu;
- warunki sytuowania budynków w stosunku do granicy z sąsiednią działką budowlaną zgodnie z ustaleniami szczegółowymi dla poszczególnych terenów;
- dla budynków istniejących lub ich części, położonych pomiędzy nieprzekraczalną linią zabudowy a linią rozgraniczającą tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, dopuszcza się możliwość przebudowy, nadbudowy, remontu i rozbudowy, z zachowaniem nieprzekraczalnych linii zabudowy, wyznaczonych na rysunku planu, oraz zachowaniem parametrów jak dla nowej zabudowy;
- dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy polegające na możliwości jej rozbudowy i przebudowy; w przypadku odtworzenia, przebudowy, rozbudowy lub częściowej nadbudowy budynków istniejących w dniu wejścia w życie niniejszego planu, dopuszcza się zachowanie ich: wysokości, liczby kondygnacji, kształtu dachu i kąta nachylenia połaci dachowych.

W zakresie granic i sposobu zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, plan ustala:

- obszar objęty planem nie leży w zasięgu terenów górniczych, wobec czego plan nie nakłada wymagań w tym zakresie;
- obszar objęty planem nie jest narażony na niebezpieczeństwo powodzi, wobec czego plan nie nakłada wymagań w tym zakresie;
- na obszarze objętym planem nie występują zjawiska związane z osuwaniem się mas ziemnych, wobec czego plan nie nakłada wymagań w tym zakresie;
- na obszarze objętym planem brak jest krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, wobec czego plan nie nakłada wymagań w tym zakresie.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, ustalono:

- wskazuje się zasięg strefy ochronnej od magistrali wodociągowych $\varnothing 800$ i $\varnothing 1000$ relacji Tomaszów Mazowiecki – Łódź, o szerokości 16 m, po 8 m na każdą stronę od osi wodociągu, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- strefę z zakazem lokalizowania budynku mieszkalnego albo o funkcji mieszanej, pokazanej na rysunku planu – w odległości mniejszej niż 700 m od elektrowni wiatrowej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- obszar objęty planem znajduje się w zasięgu udokumentowanego złoża wód termalnych Tomaszów Mazowiecki (numer złoża 20249).

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ustalono przede wszystkim:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska; zakaz nie dotyczy:
 - inwestycji celu publicznego z zakresu telekomunikacji, infrastruktury technicznej i dróg,
 - w terenach U-P-P-PEF: zabudowy przemysłowej lub magazynowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz produkcji energii słonecznej;
 - garaży, parkingów lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni 0,5 ha i większej.
- ustala się ochronę wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:
 - ustalenie zasad odprowadzania ścieków zgodnie z ustaleniami,
 - ustalenia zasad odprowadzania wód opadowych i roztopowych;
- ustala się ochronę powierzchni ziemi poprzez gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w przypadku lokalizacji obiektów klasyfikowanych jako przeszkody lotnicze należy stosować przepisy odrębne dotyczące zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych;
- zakazuje się lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii - zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku.

Należy zaznaczyć, że w wyniku posadowienia przyszłych budynków niezbędne będzie wykonanie częściowej niwelacji terenu. Poniższa tabela przedstawia wielkość i skalę koniecznej niwelacji terenu dla niezainwestowanych dotąd obszarów przeznaczonych w planie na tereny usług lub produkcji i produkcji energii słonecznej (U-P-PEF).

Nazwa terenu	Łączna powierzchnia terenu	Powierzchnia terenów istniejącej zabudowy	Powierzchnia terenów niezainwestowanych	Max. udział powierzchni zabudowy	Max. powierzchnia koniecznej niwelacji
1U-P-PEF	78,4 ha	-	78,4 ha	80%	62,7 ha
2U-P-PEF	5,4 ha	1,5 ha	3,9 ha	80%	3,1 ha
3U-P-PEF	11,4 ha	-	11,4 ha	80%	9,1 ha
RAZEM					74,9 ha

W powyższej analizie założono, że niwelacja będzie ograniczona do niezbędnej koniecznej do posadowienia budynków. Biorąc pod uwagę ustalony w mpzp maksymalny udział powierzchni zabudowy w ramach działki budowlanej oszacowano powierzchnią wartość terenów, na których może być realizowana zabudowa, co jest równe powierzchni potencjalnej koniecznej niwelacji terenu. Z dokonanej analizy wynika, iż niwelacja terenu może być konieczna na powierzchni około 74,9 ha. Stanowi to ok. 73% ogólnej powierzchni planu, 15% ogólnej powierzchni obrębu geodezyjnego Łazisko, w którym zlokalizowany jest analizowany obszar. Oznacza to, iż skala i zakres niwelacji terenu koniecznej do posadowienia zabudowy jest dość duża. Należy jednak zaznaczyć, iż w prognozie oddziaływania na środowisko wzięto pod uwagę maksymalny stopień zabudowy. W trakcie jej realizacji może zatem okazać się, że wielkość niezbędnych przekształceń rzeźby terenu będzie mniejsza.

W zakresie ochrony zabytków, sporządzany mpzp wskazuje:

- na obszarze lokalizacji stanowiska archeologicznego AZP 71-56/31 realizacja robót ziemnych lub dokonywanie zmiany charakteru dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu, po przeprowadzeniu badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- wprowadza się strefę ochrony archeologicznej, w której nakazuje się przeprowadzenie badań archeologicznych w formie nadzoru archeologicznego przy realizacji robót ziemnych lub dokonywaniu zmiany charakteru dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu; wydane pozwolenia na nadzór archeologiczny regulują przepisy odrębne.

Tak sformułowane zapisy projektu planu kształtują i regulują w sposób właściwy wszystkie działania związane z nieprawidłowym wykorzystaniem zasobów środowiska oraz niewłaściwym przekształceniem terenu. Jakiegokolwiek inne zapisy planu w tym zakresie byłyby bezprzedmiotowe, bowiem kwestie: ochrony środowiska, korzystania ze środowiska, muszą być rozstrzygane w trybie ustaw. Plan zagospodarowania przestrzennego nie powinien powielać rozstrzygnięć, zawartych w tych aktach prawnych.

9.6. W zakresie emitowania hałasu i pól elektromagnetycznych

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną i systemu elektroenergetycznego:

- ustala się rozbudowę sieci elektroenergetycznych w zależności od potrzeb;
- ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej średniego lub niskiego napięcia;
- ustala się powiązanie sieci z układem zewnętrznym poprzez linie elektroenergetyczne oznaczone na rysunku planu oraz linie elektroenergetyczne z nimi powiązane;
- dopuszcza się wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii lub w urządzeniach kogeneracyjnych, z określonymi zastrzeżeniami;
- dopuszcza się lokalizację nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV z bezpośrednim dostępem do drogi publicznej bądź za pośrednictwem dojazdu, z uwzględnieniem wymogów przepisów odrębnych, w tym przepisów z zakresu ochrony środowiska.

W zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii ustalono:

- w terenach oznaczonych symbolami 1U-P-P-PEF, 2U-P-PEF i 3U-P-PEF dopuszcza się możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW, obejmujących wyłącznie fotowoltaikę, energię geotermalną i aerotermalną,
- zakazuje się realizacji instalacji do wytwarzania biogazu oraz innych instalacji mających na celu pozyskiwanie energii z odpadów;
- zakazuje się realizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej moc mikroinstalacji.

Zgodnie z zapisami planu, zasięg strefy ochronnej urządzeń fotowoltaicznych zamyka się w granicach terenów U-P-PEF.

W kwestii ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym wprowadzono następujące zapisy:

- możliwość realizacji obiektów infrastruktury telekomunikacyjnej wyłącznie o nieznacznym oddziaływaniu w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych,
- zachowanie strefy ochronnej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, wyznaczonej w odległości do 7,5 m od osi linii, przy czym przestaje ona obowiązywać w przypadku przebudowy lub skablowania tej linii,
- w strefie ochronnej od linii elektroenergetycznej średniego napięcia obowiązuje zakaz lokalizacji pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz zakaz sadzenia drzew.

Takie zapisy projektu planu chronią odpowiednio zabezpieczają obszar przed powstawaniem źródeł wytwarzających ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne.

Sporządzany plan nie wprowadza obowiązków w zakresie ochrony akustycznej. Obszar objęty planem nie podlega obowiązkowi zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach odrębnych.

Ze względu na obecność elektrowni wiatrowej w odległości mniejszej niż 700 m plan wprowadza strefę z zakazem lokalizowania budynków mieszkalnych lub o funkcji mieszanej.

9.7. W zakresie występowania poważnych awarii

Nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska oraz człowieka mogą mieć miejsce w wyniku:

- prowadzenia działalności przemysłowej z użyciem substancji niebezpiecznych,
- transportu materiałów i substancji niebezpiecznych,
- celowej działalności człowieka związanej z pozbywaniem się, w sprzeczności z przepisami substancji lub materiałów niebezpiecznych.

Na obszarze pozostającym w granicach projektu planu, nie przewiduje się funkcjonowania instalacji (przedsięwzięć), zaliczanych do obiektów dużego lub zwiększonego ryzyka (art. 248 Prawa ochrony środowiska). Plan zakazuje lokalizacji

zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii - zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku. Toteż na obszarze objętym projektem planu nie zaistnieją zakłady, które miałyby obowiązek spełnienia warunków i wymagań, określonych w treści Tytułu IV Prawa ochrony środowiska – „Poważne awarie”, a w szczególności określonych w art. 243 – 264 tej ustawy.

10. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA NA CAŁOŚĆ ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W ICH WZAJEMNYM POWIĄZANIU

Realizacja projektu planu powinna spowodować poprawę stanu poszczególnych elementów środowiska lub usunięcie bądź ograniczenie istniejących uciążliwości i zagrożeń. Warunkiem powodzenia w tym zakresie, prócz ścisłego przestrzegania i egzekwowania ustaleń projektu planu, jest równoległe podporządkowanie się samorządu, jak i podmiotów gospodarczych działających na jego terenie, wymaganiom i warunkom ochrony i kształtowania środowiska określonym generalnie *ustawą Prawo ochrony środowiska*. Także korzystanie ze środowiska gminy, może mieć miejsce wyłącznie w granicach dopuszczonych przez obowiązujące prawo.

10.1. W zakresie oceny stanu i funkcjonowania środowiska wynikającego z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencji do zmian przy braku realizacji ustaleń projektu planu

Opracowanie ekofizjograficzne określiło następujące możliwości, a zarazem warunki zagospodarowania przestrzennego obszaru:

- całość zamierzeń inwestycyjnych w na obszarze mpzp, niezależnie od ich charakteru i funkcji, może być realizowana wyłącznie na następujących warunkach:
 - kierowania wytwarzanych przez nie ścieków do projektowanych systemów kanalizacyjnych. Należy ograniczyć do przypadków koniecznego minimum, tzw. rozwiązania tymczasowe (m.in. zbiorniki bezodpływowe), które wobec warunków hydrograficznych gminy są nie do przyjęcia,
 - stosowania we wznoszonych obiektach systemów grzewczych opartych wyłącznie o inne paliwa niż węgiel,
 - wyposażania tych obiektów w takie systemy usuwania i utylizacji odpadów, które zagwarantują ochronę terenu gminy przed ich wpływem.

Uwzględniono w planie.

- ze względu na występowania na analizowanym terenie linii elektroenergetycznych średniego napięcia, przyszły plan powinien rozwiązać kwestie zabezpieczenia przed promieniowaniem elektromagnetycznym. W obrębie promieniowania elektromagnetycznego powinno się pozostawić pas ochronny, w którym będą obowiązywać ograniczenia w użytkowaniu – głównie dotyczące przebywania ludzi.

Uwzględniono w planie.

- ze względu na zlokalizowane w pobliżu obszaru planu turbiny wiatrowej, nie należy lokalizować w odległości mniejszej niż 700 m zabudowy związanej z zamieszkaniem.

Uwzględniono w planie.

- w celu zachowania i wzbogacenia bioróżnorodności, zwiększenia naturalnej retencji i infiltracji wód powierzchniowych do gruntu, a tym samym przeciwdziałania negatywnym efektom zmian klimatycznych zaleca się wprowadzenie obowiązku minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w granicach działek budowlanych.
Uwzględniono w planie.
- ustalenia sporządzanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego winny gwarantować ochronę obiektów zabytkowych, w tym zabytków archeologicznych.
Uwzględniono w planie.
- plan powinien wprowadzać wymogi dotyczące kształtowania ładu przestrzennego dotyczące przede wszystkim porządkowania linii zabudowy, wysokości zabudowy a także geometrii dachów. Należy dążyć do ukształtowania zespołów zabudowy o czytelnej kompozycji przestrzennej.
Uwzględniono w planie.

Przy realizacji planu należy kierować się zasadą racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody i utrzymania równowagi przyrodniczej, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Reasumując - plan uwzględnia zalecenia sprecyzowane w opracowaniu ekofizjograficznym.

Przy założeniu braku realizacji ustaleń planu należy przyjąć, iż stan środowiska tego obszaru, krajobrazu, istniejących ekosystemów itp. będzie ulegał wprawdzie powolnemu, ale postępującemu pogorszeniu.

10.2. W zakresie oceny zagrożeń dla środowiska z uwzględnieniem wpływu na zdrowie ludzi, które mogą powstawać na terenie objętym projektem planu lub innych terenach

Zawarte w treści projektu planu ustalenia dotyczące:

- zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (z określonymi wyjątkami),
- zakazu lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii - zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku;
- odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej;
- zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód lub do ziemi,
- strefy ochronnej od linii elektroenergetycznych średniego napięcia, w której zakazano lokalizacji pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi;
- nakazu ogrzewania pomieszczeń paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości spalin;
- zakazu realizacji instalacji mających na celu pozyskiwanie energii z odpadów;
- zakazu realizacji elektrowni wiatrowych o mocy nieprzekraczającej mocy mikroinstalacji;

- strefy ochronnej urządzeń fotowoltaicznych;
- możliwości realizacji obiektów infrastruktury telekomunikacyjnej wyłącznie o nieznacznym oddziaływaniu;
- strefy z zakazem lokalizowania budynków mieszkalnych lub o funkcji mieszanej w odległości mniejszej niż 700 m od elektrowni wiatrowej

wraz z pozostałymi zapisami projektu planu – ograniczają w istotnym stopniu całość zagrożeń w środowisku, a tym samym wykluczają ich ewentualny, ujemny wpływ na zdrowie ludzi.

11. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE

Stopień zachowania wartości przyrodniczych obszaru objętego planem powinien stanowić głównie kryterium ochrony prawidłowości ustaleń z punktu widzenia środowiska przyrodniczego. Dlatego też w prognozie zwrócono uwagę na proponowane formy użytkowania terenu i zapisy regulujące możliwość działań, a zwłaszcza ochrony środowiska przyrodniczego.

W celu pełnego określenia skutków realizacji ustaleń planu na środowisko przyrodnicze, należy zidentyfikować charakter – siłę oddziaływań, zakres czasowy i trwałość negatywnych oraz pozytywnych oddziaływań przedstawionego w projekcie zagospodarowania terenów.

Ocena przewidywanych oddziaływań

Formy ochrony przyrody

Obszar mpzp położony jest w stosunkowo dużej odległości od obszarów objętych ochroną przyrodniczą. Najbliższym obszarem chronionym jest Sulejowski Park Krajobrazowy. Odległość, zidentyfikowane bariery przestrzenne, a także skala i zakres zamierzeń mpzp, decydują, iż nie przewiduje się naruszenia obowiązujących w przepisach odrębnych zakazów, celów i zasad ochrony chronionych ekosystemów.

Obszary Natura 2000:

Na obszarze planu nie występują obszary Natura 2000, dlatego nie przewiduje się oddziaływania na te tereny (oddziaływanie obojętne). Najbliższy obszar Natura znajduje się w odległości ok. 5,2 km od obszaru planu – Niebieskie Źródła. Pomiędzy najbliższym obszarem Natura 2000 a terenem opracowania nie występuje korytarz ani ciąg ekologiczny mogący łączyć te obszary i poprzez sieć powiązań negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Nie stwierdzono szlaków migracji czy przemieszczania się zwierząt z Dyrektywy Siedliskowej. Co więcej między obszarem mpzp a obszarem Natura 2000 zlokalizowana jest droga ekspresowa S8 oraz zabudowa miasta Tomaszów Mazowiecki, stanowiące barierę przy ewentualnej migracji zwierząt.

Wykluczone są jakiekolwiek negatywne, znaczące oddziaływania rozstrzygnięć projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe – na cele i przedmiot ochrony Obszarów Natura 2000.

Realizacja mpzp nie stwarza zagrożenia dla chronionych walorów form ochrony przyrody w jego otoczeniu, a w szczególności:

- nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt chronionych w sieci obszarów Natura 2000,
- nie spowoduje dezintegracji obszarów Natura 2000,
- nie wpłynie na spójność sieci obszarów Natura 2000,
- nie wpłynie na wartości przyrodnicze i krajobrazowe najbliżiej zlokalizowanych obszarów, stanowiących formy ochrony przyrody.

Powiązania przyrodnicze

- oddziaływanie obojętne – obszar planu położony jest poza siecią korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i ponadlokalnym. Mimo lokalizacji w sąsiedztwie terenów rolniczych, które zwykle stanowią lokalne powiązania przyrodnicze, ze względu na zidentyfikowane bariery przestrzenne (droga ekspresowa S8, istniejące w sąsiedztwie ciągi zabudowy) nie przewiduje się wpływu powstania nowej zabudowy na ewentualne połączenia ekologiczne.

Bioróżnorodność:

- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, przeciętne - powstanie terenów budowlanych, związanych z zabudową usług lub produkcji przemysłowej i produkcji energii słonecznej na obszarach dotąd niezainwestowanych spowoduje częściowe uszczuplenie bioróżnorodności. Ze względu na inwestowanie na terenie nieposiadającym szczególnych wartości przyrodniczych, oddziaływanie nie będzie znacząco negatywne. Dodatkowo, w celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na bioróżnorodność założenia planu ustalają duży minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na działce.
- oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, stałe - na terenach zabudowy wprowadzono obowiązek zachowania części obszaru biologicznie czynnego, który wzmocni w pewnym stopniu bioróżnorodność terenów prowadzonej działalności gospodarczej.

Rośliny, zwierzęta:

- oddziaływanie negatywne mało znaczące (przeciętne), bezpośrednie, krótkoterminowe – ewentualnie prowadzone prace ziemne mogą skutkować pogorszeniem się warunków bytowania gatunków pospolitych – ptaków, ssaków i owadów.
Powyższe oddziaływania mają jednak charakter czasowy i ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych prowadzonych na obszarze.
- oddziaływanie negatywne, pośrednie, czasowe – na etapie realizacji inwestycji – m.in. budowy nowych obiektów, warstwa glebowa ulegnie dewastacji wskutek prowadzenia robót ziemnych. Może się to wiązać z lokalnym zniszczeniem siedlisk występowania zwierząt bezkręgowych. Ze względu na skalę inwestycji, uszczuplenie ich siedlisk nie będzie miało wpływu na stan zachowania ich populacji. Istotnym oddziaływaniem jest również hałas na etapie realizacji, który może doprowadzić

do tymczasowego płoszenia ptaków i ssaków z rejonu i pobliskiego otoczenia obszaru mpzp.

Powyższe oddziaływania mają jednak charakter czasowy i ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych prowadzonych na obszarach.

- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe - funkcja terenu związana z zabudową usługową lub produkcji przemysłowej ograniczy funkcjonowanie zwierząt na analizowanym terenie również w fazie eksploatacji.
- oddziaływanie skumulowane, stałe - kumulacja różnego typu negatywnego oddziaływania prowadzi do powstania uciążliwości charakterystycznych dla funkcjonowania terenów zurbanizowanych, których negatywne oddziaływanie na warunki siedliskowe na sąsiednich terenach ograniczane jest naturalną odpornością środowiska na degradację, związaną z istniejącymi obszarami o niewielkim stopniu przekształceń.
Należy jednak podkreślić, że istniejące w sąsiedztwie zagospodarowanie terenu obecnie już ogranicza świat zwierzęcy w rejonie.

Nie uwzględniono sformułowań zapewniających ścisłą ochronę przyrodniczą lub krajobrazową obszarów i obiektów ze względu na brak na danym terenie obszarów objętych ochroną prawną, lub zasługujących ze względu na swe walory na ochronę. Równocześnie projekt planu nie zawiera zapisów, których treść mogłaby zagrażać tym obszarom.

- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, małoznaczące, przeciętne - w wyniku zabudowy powstałej w ramach terenów obecnie funkcjonujących jako rolnicze, realizacja planu wpłynie częściowo na występującą na terenach rolniczych ewentualną zwierzynę polną. Obszary te przestaną pełnić potencjalną rolę siedlisk przede wszystkim dla drobnych ssaków. W związku z tym, należy spodziewać się częściowego przenoszenia się tych zwierząt na dalsze tereny. Co więcej, istniejąca w sąsiedztwie zabudowa decyduje, iż funkcjonowanie zwierząt na tym terenie było już wcześniej ograniczone.
- oddziaływanie obojętne - ponieważ instalacje fotowoltaiczne będą realizowane w ramach istniejących terenów przemysłowych, nie przewiduje się zmian w zakresie migracji i bytowania zwierząt.
- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, długoterminowe - w odniesieniu do zaproponowanego przeznaczenia obszaru m.in. na teren produkcji energii słonecznej. Panele fotowoltaiczne mogą powodować oślepianie ptaków. Dodatkowo, istnieje możliwość, że ptactwo związane ze środowiskiem wodnym może mylnie odbierać błyszczące powierzchnie z lustrem wody. Niniejsze zagrożenie można w prosty sposób zminimalizować - panele należy pokryć warstwą antyrefleksyjną.
- oddziaływanie negatywne, pośrednie, długoterminowe - w wyniku realizacji zabudowy usługowej i produkcyjnej oraz produkcji energii słonecznej istnieje prawdopodobieństwo występowania emisji sztucznego światła, pochodzącego z oświetlenia terenu przedsięwzięcia i obiektów kubaturowych. Fotonieczyszczenia

mogą mieć negatywny wpływ na zwierzęta, żerujące nocą, m.in. takich jak ptaki wędrowne, nietoperze czy owady nocne. Na obecnym etapie planowania, jakim jest wykonanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oszacowanie skali i zasięgu potencjalnej emisji jest niezwykle trudne, ze względu na brak dostępnych informacji dotyczących specyfiki przyszłych przedsięwzięć, rodzaju prowadzonej działalności oraz zastosowanych rozwiązań.

Powietrze i klimat:

- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, tymczasowe, krótkoterminowe - ewentualnie uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń powietrza mogą wystąpić podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych w związku z dostawą sprzętu i materiałów budowlanych przy realizacji m.in. obiektów nowej zabudowy. Zmiany mogą mieć jedynie charakter chwilowy, bezpośredni, natomiast ich zasięg będzie lokalny, w pasie robót. Stopień zanieczyszczenia powietrza nie przekroczy jednak wskaźników określonych w przepisach odrębnych.
- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe - wynika z kwestii lokalizacji na obszarze mpzp terenów zabudowy usług i produkcji przemysłowej. W wyniku wprowadzenia tej funkcji możliwy jest wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Określone w planie dopuszczalne źródła ciepła należą do bezpiecznych ekologicznie, jednak warto tu nadmienić, iż emisja zanieczyszczeń może wynikać nie tyle z zastosowanych rozwiązań w zakresie ogrzewania, lecz także z rodzaju prowadzonej działalności - plan dopuszcza możliwość realizacji niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko - m.in. *zabudowy przemysłowej lub magazynowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz produkcji energii słonecznej*. Rodzaj emitowanych substancji pyłowych i gazowych będzie uzależniony od profilu produkcji i procesów technologicznych. Prognozuje się, że w związku z realizacją ustaleń planu wzrośnie liczba tego rodzaju źródeł zanieczyszczeń. W analizowanym dokumencie wprowadzono jednak zakaz lokalizacji zakładów stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnych awarii, co znacznie ogranicza niniejsze zagrożenie.
- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, długotrwałe - powstanie nowych terenów usług i produkcji przemysłowej z pewnością przyczyni się do zwiększenia ruchu komunikacyjnego w sąsiedztwie analizowanego terenu. Ruch ciężkich pojazdów z pewnością spowoduje negatywne oddziaływanie względem jakości powietrza. Komunikacja zwiększa w atmosferze stężenia zanieczyszczeń takich jak: CO₂, SO₂, NO_x, pyłu zawieszonego i innych. Zwiększona emisja CO₂, uwalniająca się z pracy silników może przyczynić się do zmian klimatycznych. Oddziaływanie to ma charakter trwały. Przewidywane natężenie ruchu samochodowego będzie największe w obrębie drogi wojewódzkiej, a pozostałe drogi lokalne będą stanowić znaczne mniejsze źródło zanieczyszczeń.
- oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, silne, długoterminowe - plan wskazuje teren przeznaczony na realizację instalacji do produkcji energii słonecznej. Etap eksploatacji OZE nie wiąże się z emisją zanieczyszczeń do powietrza, może natomiast

przynieść pozytywne efekty w przyszłości. Zwiększenie udziału energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii może przyczynić się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię wytworzoną w elektrowniach konwencjonalnych (np. opalanych węglem) dzięki czemu emisja zanieczyszczeń do powietrza może ulec redukcji. Jest to korzystne z punktu widzenia realizacji celów polskiej polityki energetycznej. Głównym długoterminowym skutkiem realizacji planu w tej kwestii będzie więc poprawa jakości powietrza atmosferycznego, ze względu na stopniowy wzrost wykorzystania alternatywnych źródeł energii.

- oddziaływanie obojętne – nie przewiduje się, aby w związku z powstaniem nowych terenów zabudowy nastąpiła znacząca zmiana klimatu lokalnego, w tym wzrost emisji ciepła do atmosfery. Plan nakazuje zaopatrzenie w ciepło poprzez ogrzewanie paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości spalin. Brak oddziaływania negatywnego stałego, gdy do procesu ogrzewania będą wykorzystywane odnawialne źródła energii.

Wpływ planowanej inwestycji na klimat oraz klimatu na trwałość inwestycji:

- Analizowane zmiany mają charakter lokalny. Skala zmian i ich usytuowanie oraz wielkość nie wpłyną na klimat i jego zmiany.
- Przeznaczenie terenów w sporządzanym planie miejscowym pod wszelkiego rodzaju zabudowę, związane jest z koniecznością odprowadzania wód opadowych i roztopowych z dachów i ewentualnych powierzchni utwardzonych. Analizowany obszar nie zostanie w pełni uszczelniony. Miejscowy plan wprowadza maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, którą należy zachować na analizowanym terenie. Zgodnie z zapisami sporządzanego planu odprowadzanie wód opadowych i roztopowych będzie odbywać się powierzchniowo na nieutwardzony teren działki budowlanej lub do zbiorników infiltracyjnych lub infiltracyjno-odparowujących. Wskazane w sporządzanym dokumencie rozwiązanie jest korzystne z punktu widzenia wsparcia naturalnego obiegu wody w przyrodzie (a tym samym oszczędności zasobów wodnych). Niewątpliwie jest to zrównoważony rozwój z uwzględnieniem adaptacji do zmian do klimatu. Jeśli woda opadowa ma możliwość swobodnego wsiąkania w ziemię, stanowi ważny element ochrony przeciwpowodziowej i pełni istotną rolę w zapobieganiu suszy. W przeciwnym wypadku (szybki spływ powierzchniowy) może wpływać na nasilanie się tych procesów. Ponadto woda deszczowa jest istotnym elementem w procesie regulacji mikroklimatu - oczyszcza powietrze i powierzchnię z zanieczyszczeń oraz wpływa na obniżenie temperatury.
- Wpływ zmian klimatu na trwałość przedsięwzięcia jest nieistotny, wynika to zarówno z położenia planowanych terenów budowlanych, ich wielkości oraz prognozowanych zmian klimatu.

Wody

- oddziaływanie negatywne, mało znaczące (przeciętne), tymczasowe - plan dopuszcza korzystanie ze zbiorników bezodpływowych, które w przypadku ewentualnej nieszczelności mogą zwiększyć ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych. Korzystanie z tego typu rozwiązań będzie jednak tymczasowe, gdyż plan zezwala na nie jedynie do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej.

- oddziaływanie negatywne, małoznaczące (przeciętne), tymczasowe - poza ustaleniem odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej, plan dopuszcza również możliwość stosowania indywidualnych oczyszczalni. Rozwiązania te w przypadku ewentualnej nieszczelności mogą zwiększyć ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych. Niniejsze zagrożenie ocenia się jednak jako małoznaczące i nieznaczne, ponieważ do przedostania się zanieczyszczeń do gruntu i wód może dojść wyłącznie w przypadku ewentualnej nieszczelności obiektu. Szczelne komory, w których ścieki są oczyszczane, gwarantują brak przecieków do ziemi i wód gruntowych, a tym samym brak skażenia okolicznych zasobów. Nie przewiduje się zatem negatywnego oddziaływania na wody podziemne pod warunkiem stosowania oczyszczalni dobrej jakości. O jakość oczyszczalni ścieków dbają ich producenci, którzy testują swoje urządzenia i gwarantują, że do środowiska nie przedostaną się żadne szkodliwe substancje. Odprowadzana ciecz jest tak oczyszczona, by była bezpieczna dla gleb i wód.
- oddziaływanie obojętne - brak emisji do środowiska gruntowo - wodnego przy przyjętej zasadzie odprowadzania ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej i określeniu zakazu wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i ziemi.
- oddziaływanie obojętne - realizacja planu nie spowoduje pogorszenia się zdolności infiltracyjnej gruntów na terenach zabudowy.
Z reguły powiększenie obszarów zurbanizowanych związane jest zawsze ze zmniejszeniem zdolności gruntu do infiltracji, co powoduje nadmierny odpływ wód opadowych oraz roztopowych z terenu. Pojawić może się zatem zagrożenie w odniesieniu do wód gruntowych, których poziom może wówczas ulec obniżeniu, a ich zasoby zmniejszeniu. W konsekwencji może nastąpić nadmierne wysuszenie gruntu, powodujące zanikanie oraz degradację cieków wodnych w najbliższym otoczeniu.
W celu zminimalizowania możliwości wystąpienia powyższego zagrożenia plan ogranicza powierzchnię przeznaczoną do zabudowy, wprowadzając maksymalny udział powierzchni zabudowanych i utwardzonych na działkach. Ustala się również minimalną wielkość powierzchni biologicznie czynnej, co korzystnie wpływając na kształtowanie lokalnej retencji wodnej zapewni tym samym gruntom odpowiednie warunki infiltracyjne. To z kolei wpłynie na kształtowanie warunków wilgotnościowych gleb, co ma znaczenie na przedmiotowym terenie, ze względu na stwierdzone w skali całego kraju niedobory wodne. Oddziaływanie to będzie mieć charakter trwały, oddziałując w sposób pośredni na kształtowanie lokalnych zasobów wodnych.
Kształtowanie lokalnej retencji wodnej będzie miało miejsce również dzięki ustaleniom dotyczącym zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na obszarze opracowania.
- oddziaływanie obojętne - nie przewiduje się oddziaływań realizacji planu względem przepływających w pobliżu analizowanego obszaru rzek Wolbórki i Czarnej Bieliny. Plan wprowadza zapisy dotyczące ochrony wód, w tym przede wszystkim obostrzenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i innych chroniących środowisko naturalne. Zakazano odprowadzania nieoczyszczonych

ścieków do wód i do ziemi. Tym samym nie przewiduje się przenoszenia zanieczyszczeń z obszaru planu do większych cieków (m.in. Pilicy) i rozprzestrzeniania na dalsze obszary.

Wprowadzone na analizowanym obszarze obostrzenia spowodują, iż realizacja założeń planu nie wpłynie na nieosiągnięcie celów środowiskowych przewidzianych dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych: „Czarna Bielina” i „Wolbórka od Dopływu spod Będzelina do ujścia” oraz dla Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd-84. Przy respektowaniu wytycznych określonych w sporządzanym planie nie powinno nastąpić pogorszenie jakości wód. Przewidziane w projekcie środki należy uznać za celowe i adekwatne do zmian zagospodarowania terenu.

- oddziaływanie negatywne mało znaczące (przeciętne), bezpośrednie, długoterminowe, stałe – niewielki wpływ na warunki gruntowo-wodne, zwiększone zapotrzebowanie na wodę w terenach nowej zabudowy. Potencjalnym zagrożeniem jest możliwość zanieczyszczenia gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych ściekami bytowymi, związanymi z działalnością gospodarczą oraz substancjami ropopochodnymi. Oddziaływanie może zostać zminimalizowane poprzez sprawne działanie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz systemu zbierania, gromadzenia i utylizacji odpadów. Plan uwzględnia zapisy dotyczące gospodarki odpadami oraz gospodarki ściekowej. Należy również zaznaczyć, że zapisy planu uniemożliwiają w ramach terenów usług i produkcji przemysłowej lokalizacji zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku awarii oraz przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Zasoby naturalne, powierzchnia ziemi

- oddziaływanie negatywne (przeciętne) krótkotrwałe negatywne oddziaływanie inwestycji na powierzchnię ziemi będzie występowało na odcinkach związanych z budową nowej zabudowy, dróg czy też zmianie lokalizacji gazociągu. Na tych terenach dojdzie do naruszenia naturalnej warstwy glebowej podczas prac budowlanych. Realizacja zadań inwestycyjnych może się wiązać z powstawaniem odpadów w związku z pracami budowlanymi. W związku z powyższym należy podczas prac zapewnić odpowiednią zbiórkę i selekcję odpadów. Materiały budowlane powinny być wyodrębniane i wytwarzane w pobliżu budowy, tak aby zminimalizować zużycie energii potrzebnej do ich transportu. Tam, gdzie to możliwe, elementy budowlane należy wyprodukować poza obrębem budowy, a następnie dostarczyć je w docelowe miejsce, w celu maksymalizacji korzyści, płynących z ich pozamiejscowego wytwarzania (m.in. minimalizacja powstawania odpadów, stosowanie recyklingu, powstawanie elementów wysokiej jakości, zmniejszenie hałasu i pylenia). Należy liczyć się z potrzebą niwelacji terenu. Powstaną zatem sztuczne wykopy i nasypy, a masy ziemne mogą ulec przesunięciu. Niniejsze oddziaływanie ma jednak charakter krótkoterminowy, związany z etapem realizacji inwestycji. Na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się powstania takich zmian, które wpłyną znacząco niekorzystnie na rzeźbę terenu. Potencjalne przekształcenia powierzchni terenu powinny zostać ograniczone do minimum. Aby skutecznie zminimalizować negatywny wpływ na powierzchnię ziemi podczas realizacji przedsięwzięcia, zaleca się wykorzystanie powstałych mas ziemnych w jak największym stopniu na miejscu.

- oddziaływanie obojętne – wprowadzone obostrzenia co do realizacji nowych obiektów decydują iż nie będą one generować znaczących zanieczyszczeń gleb i ziemi. Pomimo, iż plan dopuszcza realizację niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (m.in. *zabudowy przemysłowej lub magazynowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz produkcji energii słonecznej*) to zakazany jest realizacja zakładów o zwiększonym ryzyku lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.
- oddziaływanie negatywne, pośrednie, długoterminowe, stałe – plan dopuszcza realizację niektórych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – m.in. *garaży, parkingów lub zespołów parkingów wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni 0,5 ha i większej*. Wody opadowe lub roztopowe pochodzące z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej (m.in. parkingów) stanowią substancje szkodliwe dla środowiska. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia stwarza ryzyko przedostawania się zanieczyszczonych ścieków parkingowych do środowiska gruntowo-wodnego.
Ponieważ jest to przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, przed jego ewentualną realizacją wymagane jest pozyskanie decyzji środowiskowej, która ustali m.in. wymagania dotyczące sposób odprowadzania wód opadowych z parkingów, aby zminimalizować lub wykluczyć ich oddziaływania na środowisko.

Krajobraz

- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, mało znaczące (przeciętne) - w wyniku realizacji planu zmianie ulegną części składowe krajobrazu - nastąpi zmiana krajobrazu terenów rolniczych na tereny zabudowane. Należy zaznaczyć jednak, że obszar mpzp nie charakteryzuje się krajobrazem posiadającym szczególnych wartości przyrodniczych, kulturowych, historycznych, architektonicznych, urbanistycznych, ruralistycznych lub estetyczno-widokowych. W terenie nie ma wyróżniających się krajobrazowo form geologicznych, typu pagóry, dolinki i skarpy. Obszar mpzp nie znajduje się na osiach widokowych w kierunku zabytków, zbiorników wodnych i terenów rekreacyjnych. Zlokalizowany jest również poza formami ochrony przyrody wskazanymi w *ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, powoływanymi w celu ochrony ponadprzeciętnych walorów krajobrazowych, takich jak np. parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu czy też zespoły przyrodniczo – krajobrazowe. Nie stwierdza się, aby zidentyfikowany na analizowanym terenie krajobraz wymagał zachowania lub określenia szczególnych zasad i warunków jego kształtowania.
Realizacja inwestycji na terenie przeznaczonym w sporządzanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego głównie pod tereny usług lub produkcji i produkcji energii słonecznej zadecyduje o znaczącej zmianie charakteru krajobrazu, jednak należy zaznaczyć, że wszelkie obiekty budowlane realizowane na podstawie mpzp podlegać będą wytycznym określonym w planie, zapobiegającym dysharmonii krajobrazowej. Mpzp określa wskaźniki urbanistyczne, a także uwzględnia zasady estetyki, dzięki czemu nowe obiekty zachowają spójność z krajobrazem otoczenia. Zapewnią to m.in. ustalenia dotyczące kompozycji: kształty i kąty pochylenia dachów, wysokość budynków itp.

- oddziaływanie bezpośrednie, lokalne - lokalizacja zespołów paneli fotowoltaicznych spowoduje oddziaływanie na krajobraz zależne przede wszystkim od ich powierzchni i szczegółowej lokalizacji. W przypadku sporządzanego planu, będą one zlokalizowane w ramach terenów przemysłowych. Oddziaływanie na krajobraz urządzeń fotowoltaicznych ma z reguły charakter lokalny, ponieważ konstrukcje paneli fotowoltaicznych są stosunkowo niskie (z reguły do kilku metrów wysokości). Gęste zadrzewienia stanowiące otoczenie terenów przemysłowych stanowią przesłonę, która powoduje, że instalacje fotowoltaiczne mogą nie być również widoczne z wzniesień terenu. W odróżnieniu np. od farm wiatrowych, panele fotowoltaiczne są konstrukcjami stałymi więc nie będą stwarzać efektu migotania cieni. Dodatkowo, fotowoltaika rozmieszczona w sposób umiemytny i odpowiednio uporządkowany może wręcz podnosić walory estetyczne krajobrazu.

Zabytki, dobra materialne

- oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe – plan obejmuje zlokalizowane na obszarze planu stanowisko archeologiczne ochroną, wprowadzając strefę ochrony archeologicznej, w której obowiązują nakazy, zakazy i obostrzenia dotyczące m.in. realizacji robót ziemnych.
- oddziaływanie obojętne- na obszarze nie występują istniejące obiekty zaliczane do dóbr materialnych, na które ustalenia miejscowego planu mogłyby w jakikolwiek sposób wpływać.

Ludzie

- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, długoterminowe – realizacja planu, wprowadzając nową zabudowę usługową, produkcji przemysłowej, składy, magazyny może przyczynić się do zwiększenia ruchu komunikacyjnego. W związku z tym pogorszeniu mogą ulec warunki życia mieszkańców wsi Łaziska, Zawada oraz innych pobliskich miejscowości. Dotyczy to m.in. uciążliwości akustycznych dla najbliższej położonych terenach mieszkaniowych, spowodowanych zwiększonym ruchem pojazdów, w tym pojazdów ciężkich. W związku ze zwiększonym ruchem pojazdów ciężkich możliwe jest wystąpienie konfliktów społecznych wśród mieszkańców wspomnianych miejscowości.
W odniesieniu do funkcjonowania przyszłych zakładów, nie stwierdza się, aby stworzyły zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. Pomimo, iż planu dopuszcza realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (tereny zabudowy przemysłowej lub magazynowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą oraz produkcji energii słonecznej) to zakazany jest realizacja zakładów o zwiększonym ryzyku lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, zatem również tych stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi.
- oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, nieznaczne, krótkoterminowe – lokalizacja w ramach terenów U-P-PEF urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (produkcja energii słonecznej) spowoduje nieznaczne oddziaływania na warunki życia ludzi na etapie realizacji przedsięwzięcia. Oddziaływanie będzie związane z emisją hałasu i zanieczyszczeń

wynikających m.in. z transportu elementów na plac budowy. Będzie to oddziaływanie o zasięgu lokalnym i ograniczonym czasowo, krótkoterminowym.

- oddziaływanie obojętne – w odniesieniu do wyznaczonych w planie terenów lokalizacji urządzeń i obiektów związanych z produkcją energii pozyskiwanej z energii słonecznej o mocy przekraczającej 500 kW. Oddziaływanie na klimat akustyczny oraz poziom PEM będzie wiązało się z pracą danych urządzeń wykorzystujących OZE, jednak będzie ograniczone tylko do wyznaczonych ku temu lokalizacji. Teren ten został wyznaczony w ramach terenów usług i produkcji przemysłowej. Dodatkowo wprowadzono strefę ochronną od urządzeń fotowoltaicznych, której zasięg zamyka się w granicy terenów ich lokalizacji. Praca urządzeń fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW nie będzie powodowała przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie. Z uwagi na wprowadzoną strefę wyklucza się znaczące oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi, ponieważ instalacje nie przekraczają standardów jakości środowiska poza granicami terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny oraz jak i nie spowodują uciążliwości w zakresach, w których nie ustalono standardów.
- oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, stałe - zapisy planu zapewniają ochronę ludzi przed ryzykiem wystąpienia ponadnormowego promieniowania elektromagnetycznego. Dla przebiegających przez obszar planu napowietrznych linii elektromagnetycznych średniego napięcia ustalono strefę ochronną, w której obowiązują obostrzenia dotyczące zagospodarowania, w tym zakaz lokalizacji pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi. Dodatkowo w ramach ochrony przed promieniowaniem elektroenergetycznym ustalono możliwość realizacji obiektów infrastruktury telekomunikacyjnej wyłącznie o nieznacznym oddziaływaniu.
- oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, stałe – ze względu na bliską lokalizację turbin wiatrowych, plan wprowadza strefę (w odległości nie mniejszej niż 700 m), w której zakazuje się lokalizacji budynków mieszkalnych lub o funkcji mieszanej. Oznacza to, że w zasięgu oddziaływania akustycznego istniejących elektrowni wiatrowych nie powstanie zabudowa, której istniejące obiekty mogłyby zagrażać.
- oddziaływanie negatywne, pośrednie, długoterminowe – w wyniku realizacji zabudowy usługowej i produkcyjnej oraz produkcji energii słonecznej istnieje prawdopodobieństwo występowania emisji sztucznego światła, pochodzącego z oświetlenia terenu przedsięwzięcia i obiektów kubaturowych. Fotonieczyszczenia mogą prowadzić do problemów z zasypianiem i bezsenności u ludzi. Na obecnym etapie planowania, jakim jest wykonanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oszacowanie skali i zasięgu potencjalnej emisji jest niezwykle trudne, ze względu na brak dostępnych informacji dotyczących specyfiki przyszłych przedsięwzięć, rodzaju prowadzonej działalności oraz zastosowanych rozwiązań a tym bardziej ilości zastosowanego oświetlenia i kierunków prowadzenia strumieni światła. Szczegółowe analizy pod względem emisji światła mogą być wykonane na późniejszym etapie planowania, w przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przy sporządzaniu raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

12. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ZAPOBIEGAWCZYCH, OGRANICZAJĄCYCH I KOMPENSACYJNYCH

Niezależnie od ustaleń planu miejscowego, na obszarze opracowania obowiązują przepisy odrębne, regulujące normy związane z zainwestowaniem terenu i zachowaniem właściwych standardów jakości poszczególnych elementów środowiska. Niniejsza prognoza nie stwierdza znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Ustalenia planu w sposób kompleksowy odnoszą się do problematyki ochrony środowiska na jego obszarze. W odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska wprowadzone zostały ustalenia, które poprzez wdrożenie skutkować będą łagodzeniem i rekompensatą wpływu inwestycji na środowisko lub będą mieć charakter działań zapobiegawczych.

Jako działania zapobiegawcze, ograniczające i kompensacyjne negatywnych oddziaływań realizacji projektu planu w formie ustaleń dokumentu proponuje się m.in.:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkami);
- zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii – zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku;
- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych do wód lub do ziemi;
- nakaz ogrzewania pomieszczeń gazem, olejem niskosiarkowym lub innymi paliwami zapewniającymi wysoki stopień czystości spalin;
- zakaz realizacji instalacji do wytwarzania biogazu oraz innych instalacji mających na celu pozyskiwanie energii z opadów;
- zakaz realizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej moc mikroinstalacji;
- zasięg strefy ochronnej urządzeń fotowoltaicznych zamknięty w granicach terenów U- P-PEF;
- obowiązek zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w powierzchni działki budowlanej;
- nakaz zagospodarowywania wód opadowych i roztopowych na nieutwardzony teren działki budowlanej oraz do zbiorników infiltracyjnych lub infiltracyjno-odparowujących.

Dodatkowo jako działania kompensacyjne i zapobiegające negatywnym skutkom oddziaływania na środowisko, w niniejszej Prognozie proponuje się:

- ograniczyć niwelację terenu do niezbędnie koniecznej do posadowienia budynków,
- maksymalnie ograniczać rozmiary placów budowy i rygorystycznie przestrzegać zasad ochrony środowiska, w tym przede wszystkim w zakresie środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem,

- zabezpieczać tereny poddane niwelacjom, wykopom i innym przekształceniom, za pomocą nasadzeń zieleni niskiej i ewentualnych umocnień mechanicznych,
- podczas prowadzenia wykopów zabezpieczyć wierzchnią warstwę ziemi, która powinna być ponownie wykorzystana do urządzenia terenów zielonych,
- zorganizować miejsca przechowywania materiałów pędnych i smarów, stanowisk postojowych pojazdów i maszyn roboczych, w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie środowiska,
- tankowanie paliwa, przeglądy, naprawy i konserwacje maszyn prowadzić tylko w miejscach odpowiednio przygotowanych i zabezpieczonych przed przedostawaniem się substancji ropopochodnych do gruntu,
- teren inwestycji, po zakończeniu prac związanych z budową sprzątnąć i przywrócić do stanu funkcjonalności przyrodniczej.
- stosowanie nowoczesnego i sprawnego technicznie sprzętu o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń i hałasu,
- zabezpieczenie terenu budowy przed ewentualnym skażeniem środowiska w wyniku potencjalnych wycieków z maszyn, sprzętu budowlanego,
- przed rozpoczęciem planowania i wykonania remontu należy przeprowadzić kontrolę (kontrole) budynku i ustalić miejsce oraz czas zajmowania kryjówki przez nietoperze,
- podczyszczanie wód odprowadzanych z jezdni i parkingów, tak by nie zawierały one szczególnie szkodliwych dla organizmów wodnych zanieczyszczeń,
- podczas poboru wody na cele budownictwa, produkcji wyznaczyć przepływy nienaruszalne i zbilansować ilość wody w zlewni,
- ograniczenie do minimum szerokości i głębokości wykopów, stosowanie metod ograniczających ilość odpompowywanej z wykopów wody, aby zapobiegać wahaniom zwierciadła wody na terenach przyległych.

Minimalizacja negatywnych oddziaływań związana powinna być przede wszystkim z działaniami na powierzchnię ziemi - pozyskiwane masy ziemne w fazie budowy mogą zostać wykorzystane do kształtowania terenów zielonych.

Warto wspomnieć, że istotnym problemem terenów zurbanizowanych są zanieczyszczenia światłem. Problem odnosi się do zwiększenia naturalnej ilości światła w środowisku nocnym, spowodowanego stosowaniem sztucznego światła. Nadmiar i nieodpowiednie kierunki rozproszenia sztucznego oświetlenia prowadzi do zmiany naturalnych wzorców światła i ciemnych ekosystemów. Na obecnym etapie cywilizacyjnym nie ma możliwości całkowitego wyeliminowania sztucznego oświetlenia. Przy realizowanej zabudowie warto podjąć jednak działania mające na celu łagodzenie niniejszego oddziaływania. Wśród nich wyróżnia się:

- ograniczanie sztucznego oświetlenia terenów zurbanizowanych oraz rolniczych,
- stosowanie systemów sterowania kierunkiem strumienia świetlnego i regulacji jego natężenia,
- zmniejszanie natężenia światła,
- stosowanie opraw oświetleniowych, nierozpraszających światła a kierujących je w docelowe miejsca,
- montowanie czujników ruchu, pozwalających na włączanie oświetlenia w momencie kiedy istnieje taka potrzeba.

Powyższe działania pozwolą oszczędzić zużycie energii, a co za tym idzie zaoszczędzić środki finansowe, wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców oraz poprawę jakości bytowania fauny i flory w przestrzeni zurbanizowanej.

Na obszarze planu umożliwiono lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW, obejmujących m.in. fotowoltaikę. Ograniczenie oddziaływania na środowisko instalacji fotowoltaicznej w trakcie eksploatacji na terenie jej lokalizacji powinno odbywać się poprzez dobór technologii oraz parametrów technicznych planowanych instalacji, w tym m.in.:

- zastosowanie powłok antyrefleksyjnych celem zlikwidowania efektu odbłyску,
- zastosowanie właściwej konfiguracji rozstawienia rzędów paneli fotowoltaicznych względem siebie oraz pod kątem do powierzchni ziemi celem zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania instalacji,
- zastosowanie zabudowy stałej, bądź kontenerowej w celu zminimalizowania emitowanego przez transformator hałasu,
- zapewnienie cyklicznej kontroli stanu instalacji i jej konserwacja,
- monitoring instalacji celem szybkiej reakcji inwestora oraz minimalizowania wpływu negatywnego na środowisko, w sytuacjach niepożądanych.

Ocena oddziaływania na środowisko potwierdza, że projektowane przedsięwzięcie inwestycyjne w fazie budowy i eksploatacji nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na najważniejsze komponenty środowiska.

13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE

Podstawowym wyznacznikiem przy wprowadzaniu nowych elementów zagospodarowania do środowiska, winno być zachowanie właściwych proporcji między terenami zainwestowanymi a otwartymi, jak również zachowanie ciągłości terenów otwartych oraz przyjęcie i zrealizowanie takich rozwiązań funkcjonalnych i przestrzennych, które umożliwiają zachowanie wartości środowiska lub zminimalizowanie niekorzystnych zmian. Analizując całokształt zagadnień przyrodniczych w opracowywanym projekcie planu można stwierdzić, iż projektowane zamierzenia uwzględniają w znacznym stopniu zasady ochrony środowiska, wykluczając możliwość powstawania poważnego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Rozwiązaniem alternatywnym mogłoby być pozostawienie terenu w stanie dotychczasowym. To w żaden sposób nie wpłynęłoby na stan środowiska naturalnego. Jednakże zaniechanie realizacji przedsięwzięcia spowoduje przede wszystkim uniemożliwienie stworzenia nowych terenów zabudowy, będących kontynuacją istniejącego już rozpoczętego zagospodarowania w sąsiedztwie, a także uniemożliwi lokalizację urządzeń wykorzystywanych do produkcji energii słonecznej w ramach terenów przemysłowych. Byłoby to niewątpliwie niekorzystne, ponieważ głównym długoterminowym skutkiem realizacji zamierzenia będzie poprawa jakości powietrza atmosferycznego, ze względu na stopniowy wzrost wykorzystania alternatywnych źródeł energii. Alternatywne warianty mogą dotyczyć m.in. wyborów najbardziej efektywnych ekologicznie rozwiązań, technologii podczas budowy obiektów.

Ze względu na to, że teren objęty mpzp znajduje się poza obszarem Natura 2000 nie przewiduje się alternatywnych rozwiązań w zakresie celów i ochrony obszarów Natura 2000.

Zaproponowane w projekcie planu założenia są optymalne z punktu widzenia prawidłowości rozwiązań planistycznych.

W poszczególnych komponentach środowiska, uwzględniono słabe punkty oraz metody minimalizacji niekorzystnych skutków realizacji założeń projektowanego dokumentu dla środowiska, z uwzględnieniem celu i skutków dla środowiska.

14. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Według *Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym Espoo dnia 25 lutego 1991 r.* oraz *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa (jak również te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku) powinny podlegać specjalnej analizie.

Analizowane tereny w gminie Tomaszów Mazowiecki nie są położone w obszarze przygranicznym, a realizacja zainwestowania nie powoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji ma charakter lokalny.

Realizacja ustaleń planu nie spowoduje możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie ma potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

15. METODY MONITORINGU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA

Zgodnie z *art.55 ust. 3 5) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, Wójt, jako organ opracowujący projekt planu zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu skutków realizacji planu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu i zasad jego zagospodarowania a także ustaleń dotyczących ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego (m.in. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami czy też zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej). Oprócz tego prowadzony będzie państwowy monitoring środowiska prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska. W przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość zagospodarowania terenu, wprowadzonego w oparciu o uchwalony mpzp, analizę realizacji mpzp i badanie skażenia środowiska lub uciążliwości dla lokalnej społeczności powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

16. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem wykonania Prognozy była analiza i ocena ewentualnych skutków środowiskowych związanych z realizacją sporządzanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz określenie jego wpływu na poszczególne komponenty środowiska, a także stwierdzenie, czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zdrowie i życie ludzi.

W Prognozie opisano charakterystykę przyrodniczą. Przedstawiono stan środowiska: rzeźbę terenu, geologię, warunki klimatyczne, zasoby przyrody, wody powierzchniowe i podziemne, gleby. Sieć hydrologiczną w rejonie obszaru opracowania tworzą rzeki: Wolbórka i Czarna Bielina, Stanowice dopływy Pilicy. Analizowany obszar zlokalizowany jest poza granicami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Na obszarze brak jest ujęć wód podziemnych. Obszar mpzp zlokalizowany jest natomiast w ramach złoża wód termalnych „Tomaszów Mazowieckich”. Na obszarze opracowania planu stwierdzono występowanie IV i V klasy bonitacyjnej. Analizowany obszar stanowi obecnie teren użytkowany rolniczo, w związku z czym szata roślinna związana jest z okresowymi uprawami rolnymi i towarzysząca im roślinność segetalna – chwasty. Nie występują zadrzewienia śródpolne i roślinność wysoka. Obszar planu położony jest poza siecią korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i ponadlokalnym. Mimo lokalizacji w sąsiedztwie terenów rolniczych, które zwykle stanowią lokalne powiązania przyrodnicze, ze względu na zidentyfikowane bariery przestrzenne (droga ekspresowa S8, istniejące w sąsiedztwie ciągi zabudowy). Na obszarze objętym planem nie występują obszary ani obiekty stanowiące formy ochrony przyrody. Teren ten nie wchodzi również w granice obszarów NATURA-2000.

W Prognozie omówiono potencjalne zmiany stanu środowiska oraz skutki gospodarcze i społeczne w przypadku braku realizacji zapisów zawartych w projekcie planu. W przypadku braku realizacji planu mogłoby dojść także do nieprzestrzegania zasad ochrony środowiska przy zagospodarowywaniu terenów bądź realizacji infrastruktury technicznej.

Kolejnym etapem prognozy była ocena stanu środowiska.

Porównano, czy zapisy zawarte w miejscowym planie są zgodne z zapisami innych dokumentów wyższego szczebla (m.in. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Polityka ekologiczna państwa, Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla Polski, Strategia rozwoju województwa łódzkiego, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, Program ochrony środowiska województwa łódzkiego), po czym stwierdzono zgodność dokumentów.

W dalszym etapie dokonano analizy przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją inwestycji przedstawionej w planie. Na podstawie analizy stwierdzono, że ze realizacją poszczególnych postanowień planu nie spowoduje znaczących negatywnych skutków na środowisko naturalne. Ze względu na swoją lokalizację, realizacja planu nie spowoduje również oddziaływań o charakterze transgranicznym. Wykluczone jest również powstanie zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

W celu zmniejszenia i ograniczenia oddziaływań na środowisko przyrodnicze w projekcie planu zaproponowano rozwiązania m.in. takie jak: zakaz realizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii, zakaz odprowadzania

nieoczyszczonych ścieków do wód i ziemi, ustalenia dotyczące zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, obowiązek zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na działce budowlanej i inne. Ponadto, w Prognozie ujęto propozycje rozwiązań minimalizujących ryzyko wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko w fazie realizacji przedsięwzięcia, dotyczące prowadzenie robót budowlanych oraz w zakresie eksploatacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii słonecznej o mocy powyżej 500 kW.

Ponieważ ustalenia projektu planu w wystarczającym stopniu uwzględniają ochronę środowiska, w prognozie nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie.

Końcowy etap prognozy oddziaływania na środowisko stanowi określenie zakresu monitoringu środowiska w odniesieniu do skutków realizacji planu. Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu i zasad jego zagospodarowania a także ustaleń dotyczących ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego. Oprócz tego prowadzony będzie państwowy monitoring środowiska prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska.

Można stwierdzić, że zakres przewidywanych przekształceń środowiska spowodowanych realizacją ustaleń projektu planu mieścić się będzie w dopuszczalnych granicach. Ustalenia projektu planu uwzględniają zasady ochrony i kształtowania środowiska, jak również rozwój społeczno – gospodarczy.

17. INFORMACJA O RODZAJACH DOKUMENTÓW UWZGLĘDNIONYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę sporządzono w oparciu o:

1. Ustawa o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1094 ze zmianami),
2. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977),
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zmianami),
4. Ustawa z dnia 14.12.2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 699 ze zmianami),
5. Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zmianami),
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409),
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183),
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408),
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133),
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031),

11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112),
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021 poz. 845),
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 77 poz. 510),
14. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300).
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.).
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z 19 października 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych
17. Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. U. UE seria L z 2007 r., Nr 288s.27 ze zm.),
18. Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. L. 103 z 25.04.1979) (79/409/EWG),
19. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowiska w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 199 nr 96 poz. 1110),
20. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
21. Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla Polski do 2025 roku.
22. Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031
23. Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2030, Uchwała nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r.
24. Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028
25. Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2021, WIOŚ, Łódź
26. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku za lata 2017-2019 w oparciu o wyniki pomiarów wykonanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska, GIOŚ, Warszawa, 2020 r.
27. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tomaszów Mazowiecki, przyjętego uchwałą Nr LXVI/409/23 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 12 stycznia 2023 roku,
28. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tomaszów Mazowiecki na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026;
29. Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki za rok 2022;
30. Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego część obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki, Pracowania Teren, Łódź, 2023 r.

31. Projekt miejscowego planu przestrzennego dla obszaru obejmującego część obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki, Pracowania Teren, Łódź, 2023 r.
32. J. Kondracki. Geografia regionalna Polski. PWN Warszawa 2009 r.
33. Z. Nowicki. Wody podziemne miast Polski, PIG, Warszawa, 2009 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z *art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 poz. 1094 z późn. zm.)* oświadczam, że będąc autorem Prognozy do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru obejmującego część obrębów: Łazisko i Zawada w gminie Tomaszów Mazowiecki, Pracowania Teren, 2023 r., posiadam wiedzę w tym zakresie, wg art. 74a ust. 2 pkt 2.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Łódź, 09 października 2023 r.

Justyna Borkowska

